

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 6.12.2017
COM(2017) 827 final

2017/0333 (APP)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

w sprawie utworzenia Europejskiego Funduszu Walutowego

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Minęło już prawie szesnaście lat od kiedy pierwsze monety i banknoty euro stały się elementem codziennego życia Europejczyków. Waluta ta jest obecnie używana na co dzień przez 340 milionów Europejczyków w 19 państwach członkowskich („strefa euro”). Euro jest drugą najczęściej używaną walutą na świecie. Sześćdziesiąt innych krajów i terytoriów na świecie, zamieszkałych przez 175 milionów ludzi, postanowiło używać euro jako swojej waluty lub powiązać swoje waluty z euro.

Kryzys finansowy i gospodarczy, który osiągnął Europę w 2008 r. i którego skutki odczuwane są do dziś, nie rozpoczął się w strefie euro, lecz obnażył niektóre jej słabości instytucjonalne. W ramach nadzwyczajnej reakcji na te bezpośrednie wyzwania zaproponowano i przyjęto szereg instrumentów. Zapewniono tym samym nowe zabezpieczenia finansowe, wspomagano państwa najbardziej dotknięte przez kryzys oraz zintensyfikowano koordynację polityk na szczeblu UE. Jednakże większość z nich, poza europejskim mechanizmem stabilizacji finansowej („EFSM”) opartym na rozporządzeniu Rady (UE) nr 407/2010, zostało ustanowionych poza unijnymi ramami prawnymi. Państwa członkowskie w ramach stosunków dwustronnych zapewniły pomoc finansową Grecji i ustanowiły Europejski Instrument Stabilności Finansowej („EFSF”). Jeszcze w 2010 r. Rada Europejska stwierdziła, że EFSF, który został przyjęty jedynie jako mechanizm tymczasowy, należy zastąpić stałą instytucją, Europejskim Mechanizmem Stabilności („EMS”). Aby zapobiec dalszej eskalacji kryzysu, wzmocniono przepisy budżetowe i finansowe. Rozstrzygające okazały się działania Europejskiego Banku Centralnego („EBC”) w zakresie polityki monetarnej.

Po latach niskiego lub zerowego wzrostu zdecydowane wysiłki na wszystkich szczeblach zaczynają przynosić efekty. Europa przeżywa obecnie wyraźne ożywienie gospodarcze. Wszystkie państwa członkowskie są obecnie w fazie wzrostu gospodarczego, a przez kilka lat z rzędu ogólny wzrost gospodarczy w UE kształtował się na średnim poziomie około 2 %¹. Wskaźnik nastrojów gospodarczych w UE i w strefie euro jest na najwyższym poziomie od 2000 r. Bezrobocie jest na najniższym poziomie od końca 2008 r. Poparcie społeczne dla euro jest najwyższe w strefie euro od momentu wprowadzenia banknotów i monet euro w 2002 r.². Obejmując urząd, obecna Komisja stwierdziła jednak, że nie można mówić o końcu kryzysu, dopóki stopa bezrobocia pozostaje tak wysoka – w październiku 2017 r. 14,3 mln osób nadal pozostawało bez pracy.

Konieczne było wyciągnięcie istotnych wniosków z lat kryzysu. Przedmiotowe zagadnienia zostały już wyraźnie wskazane w sprawozdaniu pięciu przewodniczących z czerwca 2015 r.³. Od tego czasu podjęto wiele działań w celu „pogłębienia” unii gospodarczej i walutowej przez działanie. Europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej został ugruntowany bardziej przejrzystymi wskazówkami dla całej strefy euro oraz silniejszą koncentracją na aspektach społecznych. Udoskonalono zarządzanie gospodarcze dzięki

¹ Europejska prognoza gospodarcza – jesień 2017 r.; dokument instytucjonalny nr 63.

² Badanie Eurobarometr Flash 458, 4 grudnia 2017 r.

³ „Dokończenie budowy europejskiej unii gospodarczej i walutowej”, sprawozdanie opracowane przez Jeana-Claude'a Junckera w ścisłej współpracy z Donaldem Tuskiem, Jeroenem Dijsselbloemem, Mario Draghim i Martinem Schulzem, 22 czerwca 2015 r.

stworzeniu Europejskiej Rady Budżetowej i krajowych rad ds. produktywności. Zintensyfikowano pomoc techniczną dla państw członkowskich dzięki stworzeniu Służby ds. Wspierania Reform Strukturalnych. Podjęto dalsze działania na rzecz dokończenia budowy unii bankowej⁴ i unii rynków kapitałowych⁵, w szczególności poprzez równoległe działania dotyczące środków zmniejszania ryzyka i podziału ryzyka w sektorze bankowym. Aby zwiększyć zaangażowanie na wszystkich szczeblach, zintensyfikowano dialog z krajowymi i europejskimi podmiotami politycznymi i partnerami społecznymi.

W konsekwencji struktura strefy euro jest bardziej solidna niż była kiedykolwiek wcześniej, co nie oznacza jednak, że jej budowa została zakończona. Dokument otwierający debatę w sprawie pogłębienia unii gospodarczej i walutowej⁶, jak również dokument otwierający debatę na temat przyszłości finansów UE⁷, przedstawiony przez Komisję w ramach działań następczych w związku z Białą księgą w sprawie przyszłości Europy⁸, podsumowuje aktualną sytuację i nakreśla możliwe dalsze działania do 2025 r.

Europa w sposób widoczny odzyskuje siłę. Znajdujemy się w korzystnym momencie, zarówno pod względem gospodarczym, jak i politycznym, a pozytywne zmiany tym bardziej zachęcają do działania. Nie należy jednak popadać w samozadowolenie: zmian należy bowiem dokonywać zawczasu.

W swoim orędziu o stanie Unii w dniu 13 września 2017 r.⁹ przewodniczący Jean-Claude Juncker nakreślił wizję bardziej zjednoczonej, silniejszej i demokratyczniejszej Unii oraz wyraźnie stwierdził, że dokończenie budowy europejskiej unii gospodarczej i walutowej stanowi istotną część planu działania, który zostanie zwieńczony spotkaniem przywódców w Sybiu, zwołanym przez przewodniczącego Donalda Tuska na 9 maja 2019 r., podczas którego mają zapasać poważne decyzje dotyczące Europy.

Znajduje to również odzwierciedlenie w Agendzie przywódców¹⁰, w której zaplanowano szczyt państw strefy euro w dniu 15 grudnia 2017 r. – podczas którego mają oni omówić harmonogram podejmowania decyzji odnoszących się do unii gospodarczej i walutowej i unii bankowej – oraz spotkanie poświęcone tym zagadnieniom w dniach 28–29 czerwca 2018 r., podczas którego mają zapasać konkretne decyzje.

Wezwanie do jedności, skuteczności i demokratycznej rozliczalności zawarte w orędziu o stanie Unii jest niezwykle istotne dla dokończenia budowy unii gospodarczej i walutowej.

- Jedność: Euro jest wspólną walutą UE, przy czym rozwiązania dla strefy euro powinny być również opracowywane dla państw członkowskich, które mają przystąpić do strefy euro w przyszłości, oraz z ich udziałem. Z wyjątkiem Zjednoczonego Królestwa i Danii, wszystkie państwa członkowskie spoza strefy euro są prawnie zobowiązane do ostatecznego dołączenia do strefy euro¹¹. Ponadto, po wyjściu Zjednoczonego Królestwa z UE, gospodarki strefy euro

⁴ Zob. w szczególności COM(2017) 592 final z 11 października 2017 r.

⁵ COM (2017) 292 final z 8 czerwca 2017 r.

⁶ COM(2017) 291 final z 31 maja 2017 r.

⁷ COM(2017) 358 final z 28 czerwca 2017 r.

⁸ COM(2017) 2025 final z 1 marca 2017 r.

⁹ Orędzie o stanie Unii w 2017 r. przewodniczącego Jeana-Claude’a Junckera, 13 września 2017 r.

¹⁰ „Agenda przywódców: budowanie naszej wspólnej przyszłości”, zatwierdzona przez Radę Europejską w dniu 20 października 2017 r.

¹¹ Należy zauważyć, że wśród państw członkowskich spoza strefy euro Dania i Bułgaria powiązały wartość swojej waluty z euro od momentu jego wprowadzenia w 1999 r. Bułgaria, w przeciwieństwie do Danii, nie

będą odpowiadały za około 85 % całkowitego produktu krajowego brutto UE. Integracja gospodarcza i polityczna Unii Europejskiej, której podstawą jest jednolity rynek, oznacza, że przyszłość zarówno państw członkowskich, które przyjęły euro, jak i państw członkowskich spoza strefy euro, jest już ze sobą spleciona, a silna i stabilna strefa euro ma kluczowe znaczenie dla jej członków, jak również dla UE jako całości.

Wyjaśnia to, dlaczego tak ważne jest, by państwa członkowskie należące do strefy euro, za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Walutowego („EFW”) i wspólnie z państwami członkowskimi nienależącymi do strefy euro, które uczestniczą w unii bankowej, zapewniły mechanizm ochronny dla Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji („SRB”) na warunkach równoważnych, tak aby SRB stosowała takie środki, jeśli byłyby one konieczne do skutecznego przeprowadzenia działania w ramach restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w unii bankowej.

- Skuteczność: Silniejsza unia gospodarcza i walutowa wymaga silniejszego zarządzania i bardziej wydajnego wykorzystania dostępnych zasobów. Obecny system nadal odzwierciedla mozaikę różnych decyzji podjętych w obliczu bezprecedensowego kryzysu. Czasami prowadzi to do zwielokrotnienia instrumentów i zwiększonej zawilgości przepisów, co staje się źródłem niejasności i powoduje ryzyko powielania się tych instrumentów i przepisów. Do poprawy zarządzania i podejmowania decyzji mogłoby dojść dzięki większej synergii, uproszczonym procedurom oraz włączeniu międzynarodowych ustaleń do unijnych ram prawnych. Mając również na względzie skuteczność, wszystkie zmiany zaproponowane przez Komisję jako część niniejszego pakietu mogą zostać zrealizowane w ramach obecnych traktatów.

Doświadczenie pokazuje, że skomplikowane i uciążliwe jest formułowanie wspólnego działania państw członkowskich w świetle kompetencji w zakresie koordynacji polityki gospodarczej przyznanych Unii. Ogólniej rzecz biorąc, współistnienie unijnych instytucji i stałego mechanizmu międzyrządowego, takiego jak EMS, jest przyczyną złożonej sytuacji, w której występuje fragmentaryczność i nierównomierność stosowania ochrony sądowej, poszanowania praw podstawowych oraz rozliczalności demokratycznej. Ponadto proces podejmowania decyzji w ramach metody międzyrządowej wymaga zwykle uciążliwych procedur krajowych i w związku z tym często trudno jest zapewnić szybkość działania niezbędną do zagwarantowania skutecznego zarządzania kryzysowego, czego przykładem może być wykorzystanie w lipcu 2015 r. EFSM w celu zapewnienia finansowania pomostowego dla wsparcia z EMS na rzecz Grecji: zmiana rozporządzenia UE oraz decyzja o jego zastosowaniu okazały się w praktyce szybsze niż podjęcie zwykłej decyzji EMS o wypłacie. Dotyczy to również dostosowywania działań do nowych okoliczności. Jako że nawet drobne zmiany wymagają podpisania przez wszystkie umawiające się strony na najwyższym szczeblu politycznym, ich przyjęcie może wymagać zatwierdzenia przez parlamenty narodowe. Procedury te są czasochłonne i mogą uniemożliwiać podjęcie działań w momencie, gdy jest to konieczne. Z drugiej strony ramy prawne UE zapewniają szereg potencjalnych metod zmiany obowiązujących aktów prawnych, a ich złożoność odpowiada powadze danego zagadnienia i formie środka, który ma zostać zmieniony. Stosowanie unijnych ram podejmowania decyzji przyspieszyłoby zatem w razie potrzeby proces dostosowania odpowiednich przepisów. Większa synergia i bardziej efektywny proces decyzyjny umocniłyby zarządzanie i procedury.

uczestniczy w mechanizmie kursowym II, ale lew został powiązany z euro w ramach systemu zarządu walutą.

- Rozliczalność demokratyczna: Ukończenie budowy unii gospodarczej i walutowej oznacza też większą demokratyczną odpowiedzialność i większą przejrzystość w odniesieniu do tego, kto i kiedy podejmuje jakie decyzje na poszczególnych szczeblach. Wymaga to przybliżenia obywatelom europejskiego wymiaru podejmowania decyzji, uczynienia z niego istoty debat krajowych oraz zapewnienia, by zarówno parlamenty narodowe, jak i Parlament Europejski, miały wystarczające uprawnienia nadzorcze w zakresie kierowania unijnym zarządzaniem gospodarczym. Doprowadzi to do zwiększenia poczucia odpowiedzialności za zbiorowe decyzje i otwartości na temat sposobu, w jaki są one podejmowane i upubliczniane. Odnosi się to w szczególności do EFW będącego następcą EMS. Demokratyczna rozliczalność jest kluczowym aspektem debaty na temat przyszłości Europy. Z biegiem lat EMS zyskał bardzo ważną rolę. Jego przekształceniu w EFW powinny towarzyszyć wysiłki, aby funkcjonowanie tego podmiotu oparte było na solidnych unijnych ramach rozliczalności, z w pełni rozwiniętą kontrolą sądową. W szczególności zaangażowanie Parlamentu Europejskiego zwiększyłoby nadzór demokratyczny, przy jednoczesnym pełnym zachowaniu roli parlamentów narodowych, ze względu na wysokie wkłady państw członkowskich do EFW.

Z tych wszystkich względów najlepszym miejscem dla niezbędnych struktur umożliwiających udzielanie finansowej pomocy stabilizacyjnej państwom członkowskim strefy euro, są ramy unijne i utworzony w tym celu organ Unii. Jednak ze względu na ograniczenia finansowe i wyzwania, przed którymi stoi sama Unia, oraz zgromadzoną przez EMS wiedzę fachową w tej dziedzinie, tworzenie takiego organu od zera byłoby zdecydowanie nieopłacalne. W związku z tym proponowany EFW powinien raczej włączyć i wchłonąć już istniejący EMS wraz z jego obecnymi celami, funkcjami i instrumentami. Proponowany obecnie przez Komisję EFW może zostać wdrożony w ramach obecnych traktatów. Takie rozwiązanie zapewnia ponadto odpowiednie środowisko dla stworzenia wspólnego mechanizmu ochronnego dla SRB. Utworzenie mechanizmu ochronnego dla jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji („SRF”) zostało uzgodnione przez państwa członkowskie już w 2013 r., w uzupełnieniu do porozumienia politycznego dotyczącego rozporządzenia w sprawie jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji¹². Wspólny ostateczny mechanizm ochronny miałby na celu zapewnienie większej pewności wszystkim zainteresowanym stronom w odniesieniu do wiarygodności działań podejmowanych przez SRB oraz zwiększenie zdolności finansowej jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Będąc narzędziem, po które sięga się w ostateczności, byłby on uruchamiany jedynie w przypadku, gdyby jednolity fundusz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji okazał się niewystarczający do sfinansowania restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji konkretnego banku lub banków. Mechanizm ochronny byłby neutralny pod względem budżetowym w dłuższej perspektywie, ponieważ wszelkie wykorzystane środki byłyby odzyskiwane od sektorów bankowych w państwach członkowskich uczestniczących w unii bankowej.

¹² Oświadczenie Eurogrupy i ministrów zgromadzonych na posiedzeniu Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych dotyczące mechanizmu ochronnego w ramach jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji z dnia 18 grudnia 2013 r.

Zabezpieczenie stabilności finansowej państw członkowskich strefy euro jest logicznym uzasadnieniem powiązania SRB z EFW i jego poprzednikiem, EMS, utworzonym w celu ochrony stabilności finansowej w strefie euro. Obecne ugruntowane już powiązania między państwami a bankami oznaczają, że nie tylko stabilność finansowa państw, lecz także banków o znaczeniu systemowym stanowi krytyczny element stabilności finansowej strefy euro i samej wspólnej waluty. Jest zatem tym bardziej naturalne, że proponowany EFW zapewni powiązania między działalnością SRB i EFW w formie instrumentu umożliwiającego udzielenie SRB linii kredytowej lub gwarancji w celu wsparcia jej działalności.

W ostatnich latach wyrażano wiele różnych opinii na temat ukończenia budowy unii gospodarczej i walutowej. Opinie te mogą się różnić, panuje jednak zgoda co do tego, że należy poczynić dalsze postępy. Bardzo istotny wkład wniósł Parlament Europejski¹³ oraz ważne dyskusje w Eurogrupie¹⁴.

Zaproponowane rozporządzenie dotyczące ustanowienia EFW jest jedną z inicjatyw ogłoszonych w Komunikacie Komisji pt. „Kolejne kroki na drodze do dokończenia budowy unii gospodarczej i walutowej”. Komunikat zawiera streszczenie przesłanek i treści wszystkich inicjatyw przedstawionych przez Komisję. Mowa w nim także o tym, w jaki sposób pakiet ten wpisuje się w szeroko zakrojony plan działania mający na celu dokończenie budowy unii gospodarczej i walutowej do 2025 r. W komunikacie tym przedstawiono również harmonogram działań na następnych 18 miesięcy.

Zaproponowane rozwiązanie zostało skonstruowane w oparciu o ugruntowaną strukturę Europejskiego Mechanizmu Stabilności w drodze ustanowienia Europejskiego Funduszu Walutowego zakotwiczonego w unijnych ramach prawnych. Rozwiązanie to zostało już zapowiedziane w sprawozdaniu pięciu przewodniczących; do jego realizacji wzywał Parlament Europejski, który podkreślał potrzebę wyposażenia Europejskiego Funduszu Walutowego w odpowiednią zdolność pożyczkową oraz nadania EFW wyraźnie określonego zakresu kompetencji¹⁵.

Europejski Mechanizm Stabilności został utworzony w październiku 2012 r. – w najgorszym okresie kryzysu. Pod presją okoliczności zostało wypracowane rozwiązanie międzyrządowe. Było już jednak jasne, że ten sam cel można również osiągnąć na podstawie traktatów UE, jak wskazano w „Planie działania Komisji na rzecz pogłębionej i rzeczywistej unii gospodarczej i walutowej”¹⁶.

Europejski Mechanizm Stabilności przez lata dowiódł swej sprawności w udzielaniu pomocy na potrzeby zachowania stabilności finansowej strefy euro. Dokonał tego za pomocą

¹³ Zob. w szczególności rezolucje Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie: (i) zdolności fiskalnej dla strefy euro (2015/2344(INI)), (ii) ewentualnych zmian i dostosowań w obecnej strukturze instytucjonalnej Unii Europejskiej (2014/2248(INI)) oraz (iii) poprawy funkcjonowania Unii Europejskiej dzięki wykorzystaniu potencjału Traktatu z Lizbony (2014/2249(INI)).

¹⁴ Zob. w szczególności posiedzenie Eurogrupy z dnia 6 listopada 2017 r. pt. „Fiscal capacity and fiscal rules for the Economic and Monetary Union” (Mechanizm zdolności fiskalnej i przepisy budżetowe dla unii gospodarczej i walutowej), posiedzenie Eurogrupy z dnia 9 października 2017 r. pt. „Deepening EMU – The role of the ESM” (Pogłębienie UGW – rola EMS) (ecfin.cef.cpe(2017)5598799) lub posiedzenie Eurogrupy z dnia 10 lipca 2017 r. pt. „Follow-up on deepening of the Economic and Monetary Union” (Dalsze działania dotyczące pogłębienia unii gospodarczej i walutowej (ecfin.cef.cpe(2017)3980511)).

¹⁵ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie zdolności fiskalnej dla strefy euro (2015/2344(INI)).

¹⁶ „Plan działania Komisji na rzecz pogłębionej i rzeczywistej unii gospodarczej i walutowej”, COM(2012)777 z 28 listopada 2012 r.

dodatkowej pomocy finansowej dla państw członkowskich znajdujących się w trudnej sytuacji. Przekształcenie EMS w Europejski Fundusz Walutowy wzmocni jego instytucjonalne zakotwiczenie. Rozwiązanie to pomoże w tworzeniu nowych synergii w unijnych ramach, w szczególności w kontekście zachowania przejrzystości, sprawowania kontroli sądowej i zapewniania wydajności unijnych środków finansowych, a zatem umożliwi udzielanie lepszej pomocy państwom członkowskim. Ponadto pomoże ono usprawnić współpracę z Komisją i udoskonalić rozliczalność wobec Parlamentu Europejskiego. Proces ten nie wpłynie na sposób, w jaki rządy krajowe odpowiadają przed parlamentami narodowymi, oraz na realizację zobowiązań istniejącego Europejskiego Mechanizmu Stabilności.

Inicjatywa ta przyjęła formę rozporządzenia Rady będącego przedmiotem wniosku, które na podstawie art. 352 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wymaga uzyskania zgody Parlamentu Europejskiego. Art. 352 umożliwia włączenie Europejskiego Mechanizmu Stabilności w ramy unijne, ponieważ działanie to jest niezbędne do celów zachowania stabilności finansowej strefy euro¹⁷, a w traktatach nie ma innej podstawy prawnej, w oparciu o którą Unia Europejska mogłaby osiągnąć ten cel¹⁸. Ust. 2 tego artykułu wyraźnie przewiduje rolę parlamentów narodowych. Już w przeszłości korzystano z przepisów artykułu, który przewidywał te same unormowania co art. 352, na potrzeby wydania kilku znaczących aktów będących kamieniem węgielnym unii gospodarczej i walutowej. Na przykład decyzje dotyczące Europejskiego Funduszu Współpracy Walutowej, wspólnej jednostki rozliczeniowej, pierwszego bilansu mechanizmu płatności zostały podjęte na podstawie art. 235 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą – poprzednika art. 352.

Wniosek został uzupełniony projektem tekstu, który może stać się porozumieniem międzyrządowym państw członkowskich strefy euro na potrzeby uzgodnienia między nimi przekazania środków z Europejskiego Mechanizmu Stabilności do Europejskiego Funduszu Walutowego. Projekt ten przewiduje również, że fundusz stałby się następcą prawnym EMS i zastąpiłby go – w tym w zakresie statusu prawnego – z jego wszystkimi prawami i zobowiązaniami.

Na podstawie dzisiejszego projektu Europejski Fundusz Walutowy zostanie utworzony na podstawie prawa Unii jako jednostka prawna o wyjątkowym charakterze. Stanie się ona następcą Europejskiego Mechanizmu Stabilności, przy jednoczesnym zachowaniu jego struktur finansowych i instytucjonalnych. Oznacza to, że Europejski Fundusz Walutowy będzie nadal prowadził działania w zakresie udostępniania finansowej pomocy stabilizacyjnej dla państw członkowskich w potrzebie, w drodze zbierania środków poprzez emisję instrumentów rynku kapitałowego oraz uczestniczenie w transakcjach rynku pieniężnego. Członkowie nie ulegną zmianie i nadal możliwe jest przystąpienie dodatkowych państw członkowskich, z chwilą z którą przyjmą one euro.

¹⁷ Konieczność posiadania organu takiego jak Europejski Mechanizm Stabilności w celu ochrony stabilności finansowej strefy euro oparta jest na elementach faktycznych, a potwierdza ją art. 136 ust. 3 TFUE oraz motyw drugi Porozumienia ustanawiającego EMS, który odnosi się do obecnego EMS jako do „mechanizmu stabilności uruchamianego, jeżeli będzie to niezbędne do ochrony stabilności strefy euro jako całości”.

¹⁸ Trybunał Sprawiedliwości już się wypowiedział na temat możliwości skorzystania z art. 352 w celu utworzenia organu Unii odpowiedzialnego za świadczenie pomocy finansowej w celu zapewnienia stabilności strefy euro. Zob. „sprawa Pringle” – wyrok z dnia 27 listopada 2012 r., sprawa C-370/12, EU:C:2012:756, pkt 67.

Z uwagi na to, że Europejski Fundusz Walutowy będzie organem Unii, konieczne będą pewne ukierunkowane dostosowania obecnej struktury Europejskiego Mechanizmu Stabilności. Obejmują one zatwierdzanie przez Radę uznaniowych decyzji podejmowanych przez Europejski Fundusz Walutowy¹⁹.

W przedstawionym dziś wniosku dodano również kilka nowych elementów.

Po pierwsze, Europejski Fundusz Walutowy zapewni wspólny mechanizm ochronny dla jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków. Jest to niezbędny element drugiego filaru unii bankowej, tzw. jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji²⁰. W momencie przyjęcia jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w 2013 r. państwa członkowskie uzgodniły również utworzenie mechanizmu ochronnego dla jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Miał on być zabezpieczeniem stosowanym w ostateczności, aktywowanym wówczas, gdyby bezpośrednio dostępne środki jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków okazały się niewystarczające do celów pozyskania kapitału lub płynności. Państwa członkowskie ustaliły także, że mechanizm ten powinien charakteryzować się neutralnością budżetową w perspektywie średnioterminowej, tak aby wszelkie potencjalne środki wykorzystane w ramach mechanizmu były odzyskiwane od sektora bankowego w strefie euro.

Nowe przepisy UE dotyczące nadzoru bankowego oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, wprowadzone w wyniku kryzysu, znacznie zmniejszyły prawdopodobieństwo i potencjalny wpływ upadłości banków. Wspólny fiskalny mechanizm ochronny jest w dalszym ciągu konieczny, aby zwiększyć zdolność finansową jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Taki mechanizm ochronny zwiększy zaufanie do systemu bankowego, będąc podstawą wiarygodności działań podejmowanych przez Jednolitą Radę ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji. W rezultacie zmniejszyłoby to wręcz prawdopodobieństwo zaistnienia sytuacji, w których mechanizm ochronny byłby wykorzystywany.

Panuje powszechna zgoda co do tego, że Europejski Mechanizm Stabilności – a w przyszłości Europejski Fundusz Walutowy – może najlepiej zapewnić taki mechanizm ochronny w formie linii kredytowej lub gwarancji na rzecz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Odzwierciedlono to w przedstawionym dziś wniosku, w którym określono również odpowiednie procesy decyzyjne, aby zapewnić szybką możliwość skorzystania z mechanizmu ochronnego w razie potrzeby. Zaproponowano również szczególne ustalenia w celu uwzględnienia prawnie uzasadnionych interesów państw członkowskich spoza strefy euro, które dołączyły do unii bankowej.

¹⁹ Zapewni to zgodność z „doktryną Meroniego”. Doktryna Meroniego, która wywodzi się ze spraw C-9/56 i 10/56 (Meroni przeciwko Wysokiej Władzy [1957/1958] ECR 133), dotyczy tego, w jakim zakresie i na jakich warunkach instytucje Unii Europejskiej mogą delegować swoje zadania agencjom regulacyjnym.

²⁰ Rozporządzenie (UE) nr 806/2014. Działająca od stycznia 2016 r. Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (SRB) jest organem ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji dużych banków o znaczeniu systemowym w strefie euro. Jednolity fundusz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (SRF) jest finansowany ze składek z sektora bankowego strefy euro. Może być on wykorzystywany do finansowania kosztów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, pod warunkiem że spełnione są wszystkie warunki ram regulacyjnych, włącznie z udziałem sektora prywatnego w wysokości 8 % całkowitych zobowiązań danego banku.

Po drugie, w kontekście zarządzania, we wniosku przewidziano możliwość szybszego podejmowania decyzji w konkretnych, pilnych sytuacjach. Wszystkie ważne decyzje mające wpływ finansowy (np. dotyczące wezwań do uzupełnienia kapitału) nadal będą wymagały jednomyślności. Jednak w przypadku konkretnych decyzji dotyczących wsparcia na rzecz stabilności, wypłat i wykorzystania mechanizm ochronnego proponuje się stosowanie wzmocnionej większości kwalifikowanej, w przypadku której konieczne jest 85 % głosów.

Po trzecie, w odniesieniu do zarządzania programami pomocy finansowej, we wniosku przewidziano bardziej bezpośrednie zaangażowanie EFW, wspólnie z Komisją Europejską.

Po czwarte, wskazano w nim możliwość rozwijania nowych instrumentów finansowych przez Europejski Fundusz Walutowy. Z czasem mogłyby one uzupełniać lub wspierać inne instrumenty finansowe i programy UE. Takie synergie mogłyby się okazać szczególnie użyteczne, jeśli Europejski Fundusz Walutowy miałby być w przyszłości wsparciem potencjalnego mechanizmu stabilizacyjnego.

W wyniku tych zmian Europejski Fundusz Walutowy przeobrazi się w silny organ zarządzania w sytuacji kryzysu finansowego w ramach Unii, w pełnej synergii z innymi jej instytucjami. Rada i Komisja zachowają swoje kompetencje i odpowiedzialność w zakresie nadzoru gospodarczego i budżetowego oraz koordynacji polityki, zgodnie z traktatami UE.

Można również poprawić współpracę praktyczną, aby lepiej służyć państwom członkowskim, współdziałać z uczestnikami rynku i unikać powielania działań. Możliwe jest dalsze rozwijanie współpracy w świetle przyszłych postępów w kierunku wzmocnienia unii gospodarczej i walutowej.

- **Zaproponowane udoskonalenia środowiska EMS**

Wniosek w sprawie rozporządzenia i jego załącznika zawierającego Statut EFW są oparte na Porozumieniu ustanawiającym EMS i regulaminie organizacyjnym EMS.

Załącznik odzwierciedla w szczególności tekst Porozumienia ustanawiającego EMS. Pozostawiono w nim szereg niezmienionych artykułów z Porozumienia ustanawiającego EMS. Dotyczy to artykułów odnoszących się do kapitału zakładowego, wezwań do uzupełnienia kapitału, jak również klucza wkładów (art. 8, 9 i 11), artykułów odnoszących się do instrumentów służących zapewnieniu finansowej pomocy stabilizacyjnej na rzecz członków EFW (art. 14 – 18), polityki dotyczącej marż (art. 20), operacji zaciągania pożyczek (art. 21), zarządzania finansami (art. 25 – 28), audytu wewnętrznego (art. 33) oraz tymczasowej korekty klucza wkładów (art. 44).

Wniosek bazuje na tekście obecnego Porozumienia ustanawiającego EMS z dwóch powodów: zachowania spójności prawnej z unijnymi ramami prawnymi i wprowadzenia ograniczonych zmian, mając na względzie zintensyfikowanie operacji EFW i udoskonalenie podejmowania przez niego decyzji.

1) Spójność prawna z unijnymi ramami prawnymi

Po pierwsze, wniosek w sprawie rozporządzenia zawiera artykuły ze znacznymi zmianami, które są niezbędne w celu zapewnienia spójności z prawem UE: utworzenie EFW (art. 1), następstwo prawne EFW i zastąpienie EFW (art. 2), wprowadzenie procesu zatwierdzania przez Radę decyzji wydawanych przez Radę Gubernatorów i Radę Dyrektorów, które dysponują swobodą polityczną (art. 3) oraz powiązane wymogi dotyczące publikacji (art. 4) i szczególne przepisy dotyczące rozliczalności (art. 5 – 6) wobec Parlamentu Europejskiego

i parlamentów narodowych. Przewidziane są również dwa artykuły zawierające przepisy końcowe (art. 7 i art. 8).

Po drugie, statut EFW znajduje się w załączniku do wniosku w sprawie rozporządzenia. Zawiera on zmiany mające na celu zapewnienie spójności z prawem unijnym, takie jak: określenie zdolności udzielania pożyczek (art. 8), zasady prowadzenia operacji stabilizacyjnych (art. 12), włączenie instrumentu na rzecz bezpośredniego dokapitalizowania instytucji kredytowych (art. 19), procedura odnosząca się do budżetu EFW (art. 29–30), roczne sprawozdanie finansowe (art. 31), sprawozdania finansowe i sprawozdanie roczne (art. 32), kontrola zewnętrzna (art. 34), Rada Audytorów (art. 35), umowa w sprawie siedziby prawnej (art. 37), przywileje i immunitety (art. 38), przepisy dotyczące personelu (art. 39), tajemnica służbowa i wymiana informacji (art. 40), uprawnienia zarządcze związane z EFSF (art. 42), środki zwalczania nadużyć finansowych (art. 45), dostęp do dokumentów (art. 46), wymogi językowe (art. 47).

2) Zintensyfikowanie operacji EFW i udoskonalenie podejmowania przez niego decyzji:

Ponadto wprowadzono zmiany do artykułów Porozumienia ustanawiającego EMS na potrzeby osiągnięcia pewnych dodatkowych celów politycznych: usprawnienie procedury głosowania (art. 5 i art. 6), procedura powołania Dyrektora Zarządzającego (art. 7), utworzenie nowego mechanizmu w celu wsparcia SRB i odpowiednia zmiana celów i zasad EFW (art. 3, art. 22 – 24), zapewnienie większej elastyczności w odniesieniu do porozumień dotyczących współpracy (art. 41).

3) Tabela ekwiwalencyjna

W poniższej tabeli ekwiwalencyjnej przedstawiono w skrócie porównanie struktury Porozumienia ustanawiającego EMS, zamieszczonej po lewej stronie, ze strukturą wniosku w sprawie rozporządzenia i Statutu EFW, zamieszczonej po prawej stronie:

Artykuły w Porozumieniu ustanawiającym EMS	Odpowiednie przepisy wniosku w sprawie rozporządzenia dotyczącego EFW oraz Statutu EFW („Statut”)
Art. 1 (utworzenie EFW)	Art. 1 wniosku w sprawie rozporządzenia (utworzenie EFW)
-	Art. 2 wniosku w sprawie rozporządzenia (następstwo prawne EFW i zastąpienie EFW)
-	Art. 3 wniosku w sprawie rozporządzenia (rola Rady)
-	Art. 4 wniosku w sprawie rozporządzenia (publikacja)
-	Art. 5 wniosku w sprawie rozporządzenia (Parlament Europejski)
-	Art. 6 wniosku w sprawie rozporządzenia (parlamenty narodowe)
-	Art. 7 wniosku w sprawie rozporządzenia (odesłania do EMS w obowiązujących aktach prawnych Unii)
-	Art. 1 wniosku w sprawie rozporządzenia (status prawny EFW)
Art. 2 (członkostwo)	Art. 2 Statutu (członkostwo)

Art. 3 (cel)	Art. 3 Statutu (cel i zadania)
Art. 4 (struktura i zasady głosowania)	Art. 4 Statutu (struktura i zasady głosowania)
Art. 5 (Rada Gubernatorów)	Art. 5 Statutu (Rada Gubernatorów)
Art. 6 (Rada Dyrektorów)	Art. 6 Statutu (Rada Dyrektorów)
Art. 7 (Dyrektor Zarządzający)	Art. 7 Statutu (Dyrektor Zarządzający)
Art. 8 (kapitał zakładowy)	Art. 8 Statutu (pierwotny kapitał zakładowy)
Art. 9 (wezwania do uzupełnienia kapitału)	Art. 9 Statutu (wezwania do uzupełnienia kapitału)
Art. 10 (zmiany kapitału zakładowego)	Art. 10 Statutu (podwyższenia kapitału)
Art. 11 (klucz wkładów)	Art. 11 Statutu (klucz wkładów)
Art. 12 (zasady)	Art. 12 Statutu (zasady prowadzenia przez EFW operacji stabilizacyjnych)
Art. 13 (procedura udzielania pomocy stabilizacyjnej)	Art. 13 Statutu (procedura udzielania pomocy stabilizacyjnej członkom EFW)
Art. 14 (ostrożnościowa pomoc finansowa EFW)	Art. 14 Statutu (ostrożnościowa pomoc finansowa EFW)
Art. 15 (pomoc finansowa na dokapitalizowanie instytucji kredytowych członka EFW)	Art. 15 Statutu (pomoc finansowa na dokapitalizowanie instytucji kredytowych członka EFW)
Art. 16 (pożyczki EFW)	Art. 16 Statutu (pożyczki EFW)
Art. 17 (instrumenty wsparcia na rynku pierwotnym)	Art. 17 Statutu (instrument wsparcia na rynku pierwotnym)
Art. 18 (instrumenty wsparcia na rynku wtórnym)	Art. 18 Statutu (instrument wsparcia na rynku wtórnym)
Art. 19 (przegląd wykazu instrumentów finansowych)	-
-	Art. 19 Statutu (instrument na rzecz bezpośredniego dokapitalizowania instytucji kredytowych)
Art. 20 (polityka dotycząca marż)	Art. 20 Statutu (polityka dotycząca marż)
Art. 21 (operacje zaciągania pożyczek)	Art. 21 Statutu (operacje zaciągania pożyczek)
-	Art. 22 Statutu (linia kredytowa lub gwarancje na rzecz SRB)
-	Art. 23 Statutu (przepisy mające zastosowanie do EFW)
-	Art. 24 Statutu (przepisy mające zastosowanie do uczestniczących państw członkowskich, których walutą nie jest euro, w rozumieniu art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1024/2013)
Art. 22 (polityka inwestycyjna)	Art. 25 Statutu (polityka inwestycyjna)
Art. 23 (polityka dywidendowa)	Art. 26 Statutu (polityka dywidendowa)
Art. 24 (fundusz rezerwowy i inne fundusze)	Art. 27 Statutu (fundusz rezerwowy i inne fundusze)
Art. 25 (pokrywanie strat)	Art. 28 Statutu (pokrywanie strat)
Art. 26 (budżet)	Art. 29 Statutu (budżet)
-	Art. 30 Statutu (ustanawianie budżetu)
Art. 27 (roczne sprawozdanie finansowe)	Art. 31 Statutu (roczne sprawozdanie finansowe)
-	Art. 32 Statutu (sprawozdania finansowe)

	i sprawozdanie roczne)
Art. 28 (audyt wewnętrzny)	Art. 33 Statutu (audyt wewnętrzny)
Art. 29 (audyt zewnętrzny)	Art. 34 Statutu (audyt zewnętrzny)
Art. 30 (Rada Audytorów)	Art. 35 Statutu (Rada Audytorów)
Art. 31 (siedziba)	Art. 36 Statutu (siedziba)
-	Art. 37 Statutu (umowa w sprawie siedziby prawnej)
Art. 32 (przywileje i immunitety)	Art. 38 Statutu (przywileje i immunitety)
Art. 33 (personel EMS)	Art. 39 Statutu (personel EFW)
Art. 34 (tajemnica służbowa)	Art. 40 Statutu (tajemnica służbowa i wymiana informacji)
Art. 35 (immunitety osobowe)	-
Art. 36 (zwolnienia podatkowe)	-
Art. 37 (wykładnia i rozstrzyganie sporów)	-
Art. 38 (współpraca międzynarodowa)	Art. 41 Statutu (współpraca)
Art. 39 (relacje z pożyczkami z EFSF)	-
Art. 40 (przeniesienie wsparcia z EFSF)	-
-	Art. 42 Statutu (zarządzanie EFSF)
Art. 41 (wpłata początkowego kapitału)	Art. 43 Statutu (wpłata początkowego kapitału)
Art. 42 (tymczasowa korekta klucza wkładów)	Art. 44 Statutu (tymczasowa korekta klucza wkładów)
Art. 43 (pierwsze mianowania)	-
Art. 44 (przystąpienie)	-
Art. 45 (załączniki)	-
Art. 46 (depozyt)	-
Art. 47 (ratyfikacja, zatwierdzenie lub przyjęcie)	-
Art. 48 (wejście w życie)	Art. 8 wniosku w sprawie rozporządzenia
-	Art. 45 Statutu (środki zwalczania nadużyć finansowych)
-	Art. 46 Statutu (dostęp do dokumentów)
-	Art. 47 Statutu (wymogi językowe)

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Wraz z wnioskiem o utworzenie EFW Unia zapewniłaby istnienie organu unijnego, który mógłby podjąć zdecydowane działania w celu ochrony stabilności finansowej państw członkowskich. Dokładniej rzecz ujmując, po uwzględnieniu stałego instrumentu wsparcia średnioterminowego bilansu płatniczego państw członkowskich spoza strefy euro Unia byłaby wyposażona w stałe mechanizmy stabilizacji obejmujące wszystkie państwa członkowskie, oraz miałyby możliwość korzystania ze znacznych środków finansowych, znacząco wykraczających poza te dostępne za pośrednictwem EFSM.

Przyjęcie rozporządzenia dotyczącego ustanowienia EFW jest również logicznym działaniem uzupełniającym rozporządzenie (UE) nr 472/2013. Ponadto w tym ostatnim rozporządzeniu potwierdzono kompetencję Unii w zakresie wsparcia finansowego i związanej z tym koordynacji polityki gospodarczej, przy jednoczesnym wykazaniu zdolności Unii do zapewnienia odpowiednich uregulowań łączących legitymację demokratyczną jej ram z efektywnością jej struktur decyzyjnych. Ustanowienie EFW w unijnych ramach jest zatem

w pełni zgodne z wcześniejszymi inicjatywami politycznymi Unii oraz stanowi uzupełnienie wcześniejszych działań w tym zakresie.

Ponadto utworzenie mechanizmu ochronnego w celu wspierania SRB stanowi uzupełnienie niedawnych inicjatyw mających na celu zdecydowane osłabienie powiązań między finansami państw członkowskich a ich systemami bankowymi. Rozporządzenie (UE) nr 806/2014, uzupełniające dyrektywę 2014/59/UE, w którym przyznano SRB kompetencje w zakresie opracowania i realizacji programów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych, było znaczącym krokiem w tym kierunku. Rozporządzenie to upoważnia SRB do zawierania umów finansowych mających na celu wprowadzenie w życie ustaleń dotyczących finansowania. Niniejszy wniosek wdraża to rozwiązanie, a jednocześnie wyjaśnia, że wszelkie środki finansowe pożyczane przez SRB od EFW powinny być odzyskiwane w całości od systemu bankowego.

Ponadto w tym kontekście można opracowywać przyszłe inicjatywy polityczne takie jak na przykład utworzenie mechanizmu stabilizacyjnego. Mechanizm stabilizacyjny definiuje się jako możliwość szybkiego uruchomienia środków w sposób automatyczny, z zastrzeżeniem spełnienia określonych z wyprzedzeniem kryteriów kwalifikowalności. Celem byłoby wykorzystanie tych zasobów, aby złagodzić skutki znacznych asymetrycznych wstrząsów. W przypadku pogorszenia koniunktury gospodarczej państwa członkowskie wykorzystywałyby najpierw swoje automatyczne stabilizatory i swoją uznaniową politykę fiskalną w zgodzie z wymogami paktu stabilności i wzrostu. W pakcie stabilności i wzrostu przewiduje się dodatkowe bufory oraz konieczność podejmowania mniejszego wysiłku fiskalnego w okresie trudności gospodarczych. Tylko w sytuacji, gdy powyższe bufory i stabilizatory nie są wystarczające w przypadku dużych wstrząsów asymetrycznych, uruchamiany byłby mechanizm stabilizacyjny. EFW mógłby wesprzeć wdrażanie takiego mechanizmu poprzez organizowanie i udostępnianie wszelkiego niezbędnego finansowania rynkowego związanego z uruchomieniem tego mechanizmu.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawę prawną niniejszego wniosku stanowi art. 352 TFUE. Aby możliwe było zastosowanie tego artykułu, muszą zostać spełnione trzy warunki. Dwa pierwsze warunki są następujące: w traktatach nie może istnieć konkretna podstawa prawna, a działanie jest realizowane w ramach polityk Unii. Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł już, że w odniesieniu do EMS oba warunki są spełnione (w sprawie Pringle²¹). W ramach polityki gospodarczej Unii, o której mowa w tytule VIII „Polityka gospodarcza i pieniężna” w części III TFUE, nie przewidziano niezbędnych uprawnień Unii do ustanowienia organu unijnego odpowiedzialnego za udzielanie wsparcia finansowego w celu zapewnienia stabilności finansowej strefy euro. Przy braku takich uprawnień art. 352 TFUE upoważnia Radę do przyjęcia jednomyślnie odpowiednich środków na podstawie wniosku Komisji i po uzyskaniu zgody Parlamentu. Trzeci warunek polega na konieczności osiągnięcia celu traktatowego. Konieczność posiadania organu takiego jak EMS w celu ochrony stabilności finansowej strefy euro oparta jest na elementach faktycznych, a potwierdza ją art. 136 ust. 3 TFUE oraz motyw drugi Porozumienia ustanawiającego EMS, który odnosi się do obecnego EMS jako do

²¹ Sprawa C-370/12 Pringle, EU:C:2012:756. Sąd Najwyższy Irlandii zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy państwom członkowskim strefy euro nie uniemożliwiono zawarcia między sobą Porozumienia ustanawiającego EMS ze względu na różne przepisy zawarte w traktatach, w tym w art. 119 – 123 i art. 125 – 127 TFUE.

„mechanizmu stabilności uruchamianego, jeżeli będzie to niezbędne do ochrony stabilności strefy euro jako całości”. Ustanowienie EFW jest niezbędne w celu przyczynienia się do ochrony stabilności finansowej strefy euro jako całości, jej państw członkowskich oraz państw członkowskich spoza strefy euro, które uczestniczą w unii bankowej, w oparciu o umowę o bliskiej współpracy z EBC zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) nr 1024/2013.

Włączenie EMS w ramy Unii za pośrednictwem rozporządzenia w oparciu o art. 352 TFUE zapewniłoby płynną kontynuację działań oraz bezpośrednie następstwo prawne między istniejącym EMS a nowym organem unijnym (EFW). Państwa członkowskie strefy euro zgodziłyby się na włączenie kapitału EMS do tego organu w drodze uproszczonego wielostronnego aktu.

Art. 352 TFUE mógłby być również wykorzystany w celu przyznania dodatkowych zadań EMS, kiedy będzie on włączony do Unii.

Chociaż środek oparty na art. 352 TFUE jest przyjmowany przez Radę jednomyślnie (UE-28), stosowanie takiego środka może być ograniczone do podgrupy państw członkowskich, kiedy ograniczenie jest obiektywnie uzasadnione. Fakt, że EMS działa wyłącznie w celu ochrony stabilności finansowej strefy euro uzasadnia ograniczenie jego członkostwa do państw członkowskich strefy euro. W związku z tym proponowany EFW mógłby działać tak, jak obecnie działa EMS, udzielając wsparcia jedynie państwom członkowskim strefy euro, a jego wewnętrzna struktura zarządzania składałaby się z tych samych państw członkowskich. Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Stabilność finansowa unii gospodarczej i walutowej oraz państw członkowskich, które uczestniczą w unii bankowej, ma wymiar ogólnounijny. Ze względu na silne wzajemne powiązania między państwami członkowskimi strefy euro, poważne zagrożenia dla stabilności finansowej w państwach członkowskich mogą narazić na ryzyko stabilność finansową strefy euro jako całości.

Rozporządzenie będące przedmiotem wniosku określa ramy udzielania finansowej pomocy stabilizacyjnej państwom członkowskim, których walutą jest euro, a także przewiduje nową funkcję, która polega na zapewnianiu środków finansowych SRB. Jeśli chodzi o tę ostatnią funkcję, EFW będzie uprawniony do udostępniania SRB linii kredytowych i gwarancji, które mogłyby służyć jako mechanizm ochronny dla jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.

Państwa członkowskie i władze krajowe nie mogą jednostronnie rozwiązać problemu zagrożenia stabilności finansowej, jakie państwom członkowskim stwarzają rynki finansowe, które działają w wymiarze transgranicznym, wykraczając poza zakres jurysdykcji krajowych. Ponadto państwa członkowskie mają trudności z ograniczeniem swojego własnego ryzyka. Państwa członkowskie i władze krajowe nie są w stanie same zaradzić ryzyku systemowemu, jakie inne państwo członkowskie lub jego instytucje kredytowe mogą stwarzać dla stabilności finansowej Unii jako całości.

Cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w wystarczającym stopniu przez państwa członkowskie działające indywidualnie, a zatem, z powodu skali działania, mogą zostać lepiej osiągnięte na poziomie Unii zgodnie z zasadą pomocniczości, jak określono w art. 5 ust. 3 TFUE.

- **Proporcjonalność**

Celem niniejszego wniosku jest zapewnienie stabilności finansowej strefy euro oraz UE jako całości, jej państw członkowskich oraz tych państw członkowskich, które uczestniczą w unii bankowej. We wniosku przedstawiono zoptymalizowane ramy udzielania finansowej pomocy stabilizacyjnej członkom EFW oraz udostępniania linii kredytowych i gwarancji w celu wsparcia SRB w zakresie finansowania potencjalnych działań związanych z restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją podejmowanych w państwach członkowskich, które uczestniczą w unii bankowej.

Wniosek określa różne role i obowiązki wszystkich organów zarządzających EFW oraz innych zaangażowanych instytucji Unii. Przewiduje również instrumenty finansowe, którymi będzie dysponował EFW do osiągnięcia tych celów.

Poprzez ustanowienie w Unii centralnego organu odpowiedzialnego za udzielanie pomocy finansowej państwom członkowskim, wniosek przyczynia się do zaradzenia ryzyku dla stabilności finansowej strefy euro i jej państw członkowskich, przy jednoczesnym utrzymaniu obowiązków budżetowych państw członkowskich, poprzez zobowiązanie członka EFW będącego beneficjentem do przestrzegania rygorystycznych warunków polityki, odpowiednich do wybranego instrumentu wsparcia finansowego i do słabości, którym należy zaradzić. Ponadto EFW byłby również odpowiedzialny za udzielanie wsparcia finansowego SRB. Zaangażowanie EFW przyczyni się do przerwania negatywnej pętli sprzężenia zwrotnego między państwami, bankami i gospodarką realną, co ma kluczowe znaczenie dla sprawnego funkcjonowania UGW.

Jednocześnie niniejszy wniosek nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu EFW, jakim jest zmniejszenie ryzyka dla stabilności finansowej strefy euro i jej państw członkowskich. Wszelkie wsparcie udzielane przez EFW swoim członkom wymaga spełnienia warunków polityki mających na celu zaradzenie słabościom występującym w danym państwie będącym członkiem EFW, w celu szybkiego przywrócenia solidnej i zrównoważonej sytuacji gospodarczej i finansowej oraz przywrócenia lub poprawy zdolności tego państwa do pełnego finansowania się na rynkach finansowych.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy akt prawny ma formę rozporządzenia, ponieważ tworzy on nowy podmiot w unijnych ramach, przyczyniając się do ochrony stabilności finansowej, musi wiązać w całości i być bezpośrednio stosowany w państwach członkowskich.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Prawa podstawowe**

UE przestrzega najwyższych standardów ochrony praw podstawowych i jest sygnatariuszem szeregu konwencji w dziedzinie praw człowieka. W tym kontekście wniosek mógłby mieć bezpośredni wpływ na te prawa, wymienione w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”), która stanowi integralną część traktatów UE, oraz w europejskiej konwencji praw człowieka („EKPC”).

Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z prawami, wolnościami i zasadami uznanymi w szczególności w Karcie, a zwłaszcza z prawem do negocjowania, zawierania i egzekwowania układów zbiorowych pracy, prawem do podejmowania działań zbiorowych, prawem do ochrony danych osobowych, prawem do dostępu do dokumentów, i powinno być wykonywane zgodnie z tymi prawami i zasadami. Poprzez włączenie EMS do obecnych ram unijnych rozporządzenie rozszerza odpowiednio zakres stosowania Karty.

4. WPLYW NA BUDŻET

Nie oczekuje się, by wniosek miał wpływ finansowy na budżet UE. Kapitał EFW będzie subskrybowany przez państwa członkowskie należące do strefy euro. Budżet Unii nie będzie odpowiadać za jakiegokolwiek koszty ani straty EFW. EFW będzie posiadał budżet finansowany samodzielnie.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Część I rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku (art. 1 i art. 2) przewiduje utworzenie EFW w ramach Unii. Ponadto w części tej wprowadzono przepisy dotyczące kwestii odnoszących się do zastąpienia EMS przez EFW. Państwa członkowskie strefy euro musiałyby wyrazić zgodę na włączenie kapitału EMS do tego organu w drodze indywidualnych zobowiązań lub uproszczonego wielostronnego aktu. Jak dalej rozwinięto w Statucie, kapitał zakładowy EFW pozostałby niezmienny w porównaniu z kapitałem EMS.

Część II rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku (art. 3 – 6) przedstawia przesłanki prawne oraz określa rolę Rady, mając na względzie pełne poszanowanie orzeczenia Meroni wydanego przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Rada powinna zatwierdzać decyzje uznaniowe podejmowane przez Radę Gubernatorów i Radę Dyrektorów. Przewiduje się również rozwiązania dotyczące rozliczalności EFW wobec Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Obecnie w Porozumieniu ustanawiającym EMS nie przewiduje się takich rozwiązań dla EMS. EFW powinien być zobowiązany do przedkładania wyżej wymienionym instytucjom unijnym sprawozdania rocznego – wraz z jego rocznym sprawozdaniem finansowym oraz sprawozdaniem finansowym. Dyrektor Zarządzający może zostać zaproszony do Parlamentu lub zwrócić się z wnioskiem o takie zaproszenie. EFW powinien również udzielać odpowiedzi na pytania Parlamentu wymagające odpowiedzi ustnej lub pisemnej. W świetle newralgicznego i poufnego charakteru dyskusji dotyczących wykonywania zadań EFW należy zapewnić możliwość organizowania poufnych dyskusji, tak jak ma to miejsce w przypadku SRB i SSM. Ponadto w porównaniu z obecnym brzmieniem Porozumienia ustanawiającego EMS w rozporządzeniu przewiduje się również bardziej wyraźną funkcję kontrolną parlamentów narodowych. Taka funkcja jest pożądana w świetle wpływu decyzji EFW na okręgi wyborcze członków EFW.

Część III rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku (art. 7 i art. 8) dotyczy odesłań do EMS w aktach prawnych UE oraz wejścia tego rozporządzenia w życie.

Część I (art. 1 – 3) Statutu EFW załączonego do niniejszego wniosku w sprawie rozporządzenia odnosi się do statusu prawnego EFW. EFW jest organem unijnym mającym osobowość prawną. Ponadto część ta zawiera odniesienie do członkostwa w EFW (art. 2). Członkami EFW są państwa członkowskie strefy euro. Rozwiązanie takie odwzorowuje obecny skład EMS. Ponadto przewiduje się wprowadzenie przepisu dotyczącego celów i zadań EFW. EFW udzielałby finansowej pomocy stabilizacyjnej państwom członkowskim (państwa członkowskie należące do strefy euro) w zakresie stabilności finansowej w ten sam sposób jak struktura EMS. EMS pełni obecnie wyłącznie jedną funkcję, natomiast EFW powierzono by również nowe zadanie udostępniania linii kredytowych lub gwarancji jako wsparcia dla SRB na rzecz mechanizmu ochronnego dla SRF. Ten ostatni mógłby stanowić publiczną umowę finansową (mechanizm ochronny) w rozumieniu art. 74 rozporządzenia nr 806/2014.

Część II Statutu EFW załączonego do niniejszego wniosku w sprawie rozporządzenia (art. 4 – 7) odnosi się do organizacji i procedur decyzyjnych, w tym mających zastosowanie zasad głosowania obowiązujących w EFW. Podobnie do EMS, w EFW powołuje się Radę Gubernatorów, Radę Dyrektorów i Dyrektora Zarządzającego, którym wsparcia udziela zarząd. Tryby głosowania przewidziane w Porozumieniu ustanawiającym EMS pozostaną takie same w EFW. Wyróżnia się cztery tryby głosowania: (i) jednomyślność; (ii) wzmocniona większość kwalifikowana (85 %), (iii) większość kwalifikowana (80 %), oraz (iv) większość zwykła. Podobnie jak w Porozumieniu ustanawiającym EMS, jednomyślność stosuje się przy podejmowaniu decyzji mających znaczny wpływ finansowy na państwa członkowskie (np. decyzje dotyczące zdolności udzielania pożyczek, decyzje w sprawie wezwań do uzupełnienia kapitału, niemających pilnego charakteru). W przypadku decyzji dotyczących przyznania wsparcia finansowego lub wypłat na rzecz członków EFW konieczność uzyskania obopólnej zgody zastąpiono trybem wymagającym uzyskania wzmocnionej większości kwalifikowanej (85 %). Ponadto – w odróżnieniu od obecnej procedury powoływania Dyrektora Zarządzającego – dla Parlamentu Europejskiego przewidziano rolę konsultacyjną. W odniesieniu do zadań Dyrektora Zarządzającego oraz Zarządu przedstawiono więcej wyjaśnień wynikających z regulaminu organizacyjnego EMS. Część II zawiera także przepisy dotyczące wynagrodzenia członków i zastępców członków Rady Gubernatorów i Rady Dyrektorów.

Część III Statutu EFW załączonego do niniejszego wniosku w sprawie rozporządzenia (art. 8 – 11) odnosi się do kapitału zakładowego EFW oraz jego zdolności do udzielania pożyczek. W porównaniu z obecną sytuacją EMS w EFW należy w pełni zachować zdolność udzielania pożyczek i kapitał zakładowy. Utrzymuje się istniejącą możliwość zmiany kapitału zakładowego i zdolności udzielania pożyczek.

Część IV Statutu EFW załączonego do niniejszego wniosku w sprawie rozporządzenia (art. 12 – 21) odnosi się do zasad prowadzenia przez EFW operacji na rzecz stabilności, procedury udzielania finansowej pomocy stabilizacyjnej członkom EFW oraz instrumentów finansowych, którymi będzie dysponował EFW do osiągnięcia tych celów. Te zasady i procedury są takie same jak w przypadku Porozumienia ustanawiającego EMS, poza tym, że EFW będzie odgrywał rolę w negocjowaniu i podpisywaniu protokołu ustaleń towarzyszącego operacji udzielania finansowej pomocy stabilizacyjnej. Zawarto w niej również wyraźne odesłanie do art. 152 TFUE i Karty praw podstawowych, co potwierdza, że rozporządzenie w kontekście zapewnienia finansowej pomocy stabilizacyjnej członkom EFW nie wpływa na prawo do rokowań i działań zbiorowych. Do instrumentów dotychczas przewidzianych w Porozumieniu ustanawiającym EMS, w odniesieniu do finansowej pomocy stabilizacyjnej na rzecz państw członkowskich strefy euro, włączono instrument bezpośredniego dokapitalizowania instytucji kredytowych. Instrument ten został stworzony dopiero po wejściu w życie Porozumienia ustanawiającego EMS na podstawie klauzuli umocowującej zawartej w art. 19 tego traktatu.

Część V (art. 22 – 24) Statutu załączonego do niniejszego wniosku w sprawie rozporządzenia zawiera przepisy dotyczące mechanizmu ochronnego utworzonego przez EFW oraz państwa członkowskie spoza strefy euro, które uczestniczą w unii bankowej. Udostępnianie linii kredytowych i gwarancji na rzecz SRB byłoby zupełnie nową funkcją realizowaną przez EFW w porównaniu z obecnym celem EMS i jego zadaniami. Łączna kwota zobowiązań pozostających do spłaty z tytułu mechanizmu ochronnego dla SFR jest ograniczona pułapem w wysokości 60 000 mln EUR. Pułap ten może zostać podwyższony. Rada Gubernatorów w porozumieniu z państwami członkowskimi spoza strefy euro, które są członkami unii bankowej, powinna przyjąć warunki finansowe takiego wsparcia na rzecz SRB. Aby

zapewnić jego szybką dostępność, upoważnia się Dyrektora Zarządzającego do podejmowania decyzji w sprawie wykorzystania linii kredytowej lub udzielenia gwarancji na zobowiązania SRB. W przypadku wniosku o wsparcie w odniesieniu do programu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, SRB może zwrócić się o takie wsparcie przed przyjęciem programu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.

Część VI (art. 25 – 28) Statutu EFW załączonego do niniejszego wniosku w sprawie rozporządzenia dotyczy zarządzania finansami EFW. Przepisy te odwzorowują postanowienia Porozumienia ustanawiającego EMS.

Część VII (art. 29 – 35) Statutu EFW załączonego do niniejszego wniosku w sprawie rozporządzenia odnosi się do przepisów finansowych dotyczących EFW. Przepisy te odzwierciedlają zasady zawarte w Porozumieniu ustanawiającym EMS i regulaminie EMS. Przepisy te dotyczą budżetu EFW oraz jego utworzenia, rocznego sprawozdania finansowego, sprawozdań finansowych oraz rocznego sprawozdania z działalności, funkcji audytu wewnętrznego i zewnętrznego oraz roli Rady Audytorów.

Część VIII (art. 36 – 41) Statutu EFW załączonego do niniejszego wniosku w sprawie rozporządzenia zawiera szereg przepisów dotyczących lokalizacji EFW oraz możliwości zawarcia porozumień w sprawie siedziby. EFW korzysta również z przywilejów i immunitetów ustanowionych w Protokole nr 7. Obecny system przywilejów i immunitetów przewidziany w Porozumieniu ustanawiającym EMS nie może zostać utrzymany ze względów prawnych. Część VIII odnosi się również do zasad mających zastosowanie do personelu EFW. Powinno się do nich włączyć zasady dotyczące poufności i wymiany informacji. Zasady te mają inny charakter i można je również znaleźć w regulaminie EMS

Część IX (art. 42 – 44) Statutu EFW załączonego do niniejszego wniosku w sprawie rozporządzenia zawiera szereg przepisów przejściowych dotyczących wpłacania przez nowych członków EFW wkładu do kapitału zakładowego. Przepis ten odzwierciedla postanowienie dotyczące członków EMS zawarte w Porozumieniu ustanawiającym EMS przy założeniu, że przedmiotowy artykuł niniejszego rozporządzenia ma zastosowanie wyłącznie do nowych członków EFW, którzy przystąpiliby do niego po przyjęciu w przyszłości waluty euro. Zasada dotycząca tymczasowej korekty klucza kapitałowego przewidziana w Porozumieniu ustanawiającym EMS również pozostanie niezmieniona w kontekście EFW.

Część X (art. 45 – 47) Statutu EFW załączonego do niniejszego wniosku w sprawie rozporządzenia zawiera szereg przepisów dotyczących przejrzystości. Zawarto w nich zasady dotyczące środków służących zwalczaniu nadużyć finansowych, dostępu do dokumentów i wymagań językowych.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY**w sprawie utworzenia Europejskiego Funduszu Walutowego**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 352,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego²²,

uwzględniając zgodę Parlamentu Europejskiego,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Bezprecedensowy kryzys finansowy i gospodarczy, z którym świat i Unia zmagają się od 2007 r., poważnie zagroził stabilności finansowej i zaszkodził wzrostowi gospodarczemu, co doprowadziło do znacznego pogorszenia sytuacji szeregu państw członkowskich pod względem odnotowywanych poziomów deficytu i długu publicznego, co zmusiło część z nich do ubiegania się o pomoc finansową w Unii oraz poza nią.
- (2) Kryzys ten ujawnił, że Unii brakuje wystarczająco solidnych instrumentów, które pozwoliłyby jej podjąć szybkie i zdecydowane działania w odpowiedzi na zagrożenia dla jej stabilności finansowej. Instrumenty te są niezbędne w celu zapewnienia stabilności dla strefy euro, jej państw członkowskich, obywateli oraz innych podmiotów gospodarczych; mają one nadrzędne znaczenie w kontekście zwiększenia zaufania do jednej waluty.
- (3) W związku z zagrażającą stabilności finansowej Unii wyjątkową sytuacją znacznego pogorszenia się warunków zaciągania kredytów w szeregu państw członkowskich w stopniu wykraczającym poza to, co można uzasadnić zmianą fundamentalnych parametrów gospodarczych, przyjęto szereg środków, przy czym niektóre z nich wykraczają poza ramy Unii.
- (4) Po pierwsze, w 2010 r. utworzono europejski mechanizm stabilizacji finansowej („EFSM”), za pomocą którego Unia może udzielać państwom członkowskim wsparcia finansowego. Mechanizm ten umożliwił Unii skoordynowaną, szybką i aktywną reakcję na poważne trudności występujące w konkretnym państwie członkowskim, ma on jednak ograniczoną zdolność finansową i czysto tymczasowy charakter.
- (5) Po drugie, w 2010 r. państwa członkowskie, których walutą jest euro, także utworzyły między sobą tymczasowy Europejski Instrument Stabilności Finansowej („EFSF”). EFSF udzielił pomocy finansowej Irlandii, Portugalii i Grecji. Pomoc ta została

²² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

sfinansowana przez EFSF poprzez emisję obligacji oraz innych instrumentów dłużnych na rynkach finansowych. EFSF nie udziela już pomocy finansowej, ponieważ zadanie to wykonuje obecnie wyłącznie Europejski Mechanizm Stabilności („EMS”).

- (6) Po trzecie, dnia 17 grudnia 2010 r. Rada Europejska zgodziła się co do tego, że państwa członkowskie, których walutą jest euro, powinny utworzyć stały mechanizm stabilności zastępujący EFSF na potrzeby udzielania ewentualnej nowej pomocy finansowej.
- (7) EMS został ustanowiony w dniu 2 lutego 2012 r. jako międzynarodowa instytucja finansowa w drodze Porozumienia ustanawiającego Europejski Mechanizm Stabilności, zawartego poza ramami Unii. EMS przejął zadania EFSF polegające na świadczeniu pomocy finansowej na rzecz państw członkowskich, których walutą jest euro, i rozpoczął działalność w październiku 2012 r.
- (8) Na przestrzeni lat okazało się, że EMS zdecydowanie przyczynił się do zachowania stabilności finansowej strefy euro. Zapewniał on dodatkowe wsparcie finansowe państwom członkowskim strefy euro znajdującym się w trudnej sytuacji. Przekształcenie go w Europejski Fundusz Walutowy („EFW”) jeszcze bardziej wzmocni jego instytucjonalne zakotwiczenie. Przyczyni się to także do stworzenia nowych synergii w ramach UE, zwłaszcza pod względem przejrzystości, efektywności zasobów finansowych UE i kontroli prawnej, zapewniając tym samym lepsze wsparcie państwom członkowskim. Przyczyni się to również do usprawnienia dalszej współpracy z Komisją i zwiększenia odpowiedzialności przed Parlamentem Europejskim. Odbędzie się to bez wywierania wpływu na odpowiedzialność rządów krajowych przed parlamentami narodowymi, przy zachowaniu zobowiązań EMS.
- (9) Włączenie EMS do ram Unii poprzez ustanowienie EFW przyczynia się także do zwiększenia przejrzystości i rozliczalności w ramach unii gospodarczej i walutowej („UGW”). W okresie największego natężenia kryzysu podjęto daleko idące decyzje dotyczące państw członkowskich, których walutą jest euro, oraz ich obywateli. Odegrana przez EMS kluczowa rola w zapewnieniu stabilności finansowej przy spełnieniu rygorystycznych warunków stanowi uzasadnienie włączenia tego mechanizmu do ram Unii, tak aby zadbać o wyższy poziom dialogu, wzajemnego zaufania, większą demokratyczną rozliczalność i legalność w unijnym procesie decyzyjnym. EFW powinien w związku z tym być rozliczalny wobec Parlamentu Europejskiego i Rady.
- (10) Aby wzmocnić kontrolę demokratyczną sprawowaną przez Parlament Europejski, EFW powinien przedstawiać doroczne sprawozdanie z wykonanych zadań. Parlament powinien mieć prawo do zadawania pytań wymagających odpowiedzi ustnej lub pisemnej oraz do organizowania wysłuchań. Ze względu na newralgiczny charakter działań podejmowanych przez EFW oraz ich wpływ na rynki finansowe, powinna istnieć możliwość zorganizowania przez Parlament poufnych dyskusji z Dyrektorem Zarządzającym EFW na temat postępów w odniesieniu do procesu świadczenia lub wdrażania finansowej pomocy stabilizacyjnej na rzecz członka EFW, jak również w odniesieniu do świadczenia wsparcia finansowego na rzecz Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji („SRB”).
- (11) Z uwagi na przejrzystość i kontrolę demokratyczną parlamentom narodowym powinno przysługiwać prawo do uzyskania informacji na temat działalności EFW oraz do podjęcia z nim dialogu. Parlament narodowy państwa będącego członkiem EFW powinien mieć możliwość zaproszenia Dyrektora Zarządzającego do udziału

w dyskusji dotyczącej postępów w realizacji operacji w zakresie finansowej pomocy stabilizacyjnej w świetle wpływu takiego środka na danego członka EFW. Taka wymiana opinii może ułatwić nawiązanie porozumienia między EFW a jego konkretnym członkiem.

- (12) W TUE i TFUE nie przewidziano niezbędnych kompetencji w postaci konkretnej podstawy prawnej dla utworzenia stałego organu Unii odpowiedzialnego za świadczenie pomocy finansowej na potrzeby zapewnienia stabilności finansowej strefy euro oraz państw członkowskich, których walutą nie jest euro, ale które uczestniczą w unii bankowej.
- (13) W braku takiej konkretnej podstawy prawnej zezwala się Radzie, za zgodą Parlamentu Europejskiego, na utworzenie EFW jako środka, który jest niezbędny do osiągnięcia jednego z celów określonych w traktatach w rozumieniu art. 352 TFUE.
- (14) Ze względu na silne wzajemne powiązania między państwami członkowskimi, których walutą jest euro, poważne zagrożenia stabilności finansowej w tych państwach członkowskich mogłyby narazić na ryzyko stabilność finansową strefy euro jako całości. W związku z tym EFW powinien świadczyć finansową pomoc stabilizacyjną na rzecz państw członkowskich, których walutą jest euro, jeżeli jest to niezbędne na potrzeby ochrony stabilności finansowej strefy euro lub jej państw członkowskich.
- (15) W związku z tym konieczne jest podjęcie działań ze strony Unii w celu osiągnięcia celów polegających na utworzeniu unii gospodarczej i walutowej, której walutą jest euro, zgodnie z art. 3 ust. 4 TUE oraz na zapewnieniu zrównoważonego rozwoju Europy na bazie zrównoważonego wzrostu gospodarczego i stabilności cen oraz wysoko konkurencyjnej społecznej gospodarki rynkowej dążącej do pełnego zatrudnienia i postępu społecznego zgodnie z art. 3 ust. 3 TUE. Ściślej rzecz biorąc, zabezpieczenie stabilności finansowej strefy euro, państw członkowskich, których walutą jest euro, oraz państw członkowskich, których walutą nie jest euro i które uczestniczą w unii bankowej, ma na celu osiągnięcie pogłębionej, bardziej sprawiedliwej i bardziej odpornej unii gospodarczej i walutowej.
- (16) Cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w wystarczającym stopniu przez państwa członkowskie działające indywidualnie, a zatem, z powodu skali działania, mogą zostać lepiej osiągnięte na poziomie Unii zgodnie z zasadą pomocniczości, jak określono w art. 5 TFUE.
- (17) Zgodnie z prawem unijnym EFW powinien zostać utworzony jako organ Unii posiadający osobowość prawną.
- (18) EFW powinien podlegać przepisom niniejszego rozporządzenia oraz Statutu EFW, który stanowi jego integralną część. Statut EFW powinien zawierać odpowiednie przepisy dotyczące statusu prawnego, członkostwa, celów i zadań EFW, jego organizacji i wewnętrznych procedur decyzyjnych, zdolności udzielania pożyczek i kapitału EFW, zasad dotyczących udzielania pomocy stabilizacyjnej państwom członkowskim, których walutą jest euro, oraz wsparcia świadczonego przez EFW na rzecz SRB, zasad odnoszących się do rezerw finansowych i zarządzania finansami EFW, przepisy przejściowe regulujące dokonywanie wpłat na kapitał początkowy przez nowych członków EFW, zasady odnoszące się do tymczasowej korekty klucza wkładów do EFW, a także szereg przepisów ogólnych.
- (19) W celu zapewnienia płynnej kontynuacji działalności oraz niezbędnej pewności prawa, EFW powinien zastąpić EMS w drodze następstwa prawnego, wstępując w jego wszystkie prawa i obowiązki.

- (20) Następstwo prawne EFW w stosunku do EMS nie tworzy żadnych nowych zobowiązań finansowych dla państw członkowskich, których walutą jest euro, w odniesieniu do ich wkładu na kapitał zakładowy MFW, który został już przez nie subskrybowany.
- (21) Ze względu na fakt, że pod względem formy prawnej EFW jest międzynarodową instytucją finansową utworzoną na podstawie umowy międzynarodowej zawartej między państwami członkowskimi, których walutą jest euro, Rada Gubernatorów, jako najwyższy organ decyzyjny EFW reprezentujący umawiające się strony Porozumienia ustanawiającego EMS, powinna wydać uprzednią zgodę na takie następstwo prawne i przekazanie subskrybowanego kapitału. Następstwo prawne powinno zostać zrealizowane w momencie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia i po uzyskaniu zgody EMS, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza.
- (22) Wszystkie państwa członkowskie, których walutą jest euro i które obecnie są umawiającymi się stronami Porozumienia ustanawiającego EMS, powinny stać się członkami EFW w momencie wejścia niniejszego rozporządzenia w życie. W wyniku przyjęcia euro dane państwo członkowskie powinno stać się członkiem EFW i przyjmując wszystkie wynikające z tego prawa i obowiązki, identyczne z tymi, które dotyczą dotychczasowych członków EFW.
- (23) Uprawnienia nowego członka EFW na mocy niniejszego rozporządzenia, w tym prawa głosu, powinny być uzależnione od jego wkładu do kapitału zakładowego.
- (24) Należy wprowadzić przepisy przejściowe, podobne do tych, które zostały zawarte w Porozumieniu ustanawiającym EMS, w odniesieniu do nowych członków EFW, którzy przyjmą euro po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia. Nowi członkowie EFW powinni mieć możliwość dokonania wpłat na kapitał EFW w ratach. Nowi członkowie EFW, których PKB na mieszkańca w roku poprzedzającym ich przystąpienie do EMF jest niższy niż 75 % unijnego PKB, powinni skorzystać z tymczasowej korekty klucza wkładów na potrzeby wpłat na kapitał EFW. W takim przypadku tymczasowa korekta powinna mieć zastosowanie przez okres dwunastu lat.
- (25) Pomoc stabilizacyjna udzielana przez EFW powinna podlegać rygorystycznym warunkom w zakresie polityki. Warunki te powinny być odpowiednie do charakteru wybranego instrumentu pomocy finansowej.
- (26) Warunki w zakresie polityki towarzyszące umowie o pomocy finansowej powinny być określone w protokole ustaleń, a także powinny być w pełni spójne ze wszelkimi środkami koordynacji polityki gospodarczej przyjętymi na podstawie TFUE. Ocena skutków społecznych powinna stanowić podstawę do negocjacji w sprawie protokołu ustaleń oraz wyznaczać kierunek działań następczych i monitorowania ich wdrażania.
- (27) Jednolity Mechanizm Nadzorczy („SSM”) ustanowiony rozporządzeniem Rady (UE) nr 1024/2013²³ oraz jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji („SRM”) ustanowiony rozporządzeniem nr 806/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁴ zostały utworzone w odpowiedzi na kryzys, w ramach kolejnego etapu

²³ Rozporządzenie Rady (UE) nr 1024/2013 z dnia 15 października 2013 r. powierzające Europejskiemu Bankowi Centralnemu szczególne zadania w odniesieniu do polityki związanej z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi (Dz.U. L 287 z 29.10.2013, s. 63).

²⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 806/2014 z dnia 15 lipca 2014 r. ustanawiające jednolite zasady i jednolitą procedurę restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych i niektórych firm inwestycyjnych w ramach jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 (Dz.U. L 225 z 30.7.2014, s. 1).

budowania unii bankowej, na potrzeby państw członkowskich, których walutą jest euro, oraz tych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, ale które postanowiły uczestniczyć w SSM („uczestniczące państwa członkowskie”) zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) nr 1024/2013, co sprawia, że podlegają one uprawnieniom nadzorczym EBC oraz uprawnieniom SRB w zakresie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych w tych państwach.

- (28) Kontrola nadzorcza oraz prowadzenie operacji w zakresie restrukturyzacji na szczeblu Unii stanowią podstawę dla ustanowienia unii bankowej. EFW powinien zatem udzielać wsparcia finansowego na rzecz SRB, centralnego organu ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji ustanowionego na podstawie rozporządzenia nr 806/2014 za pomocą linii kredytowych lub gwarancji w odniesieniu do zadań wykonywanych obecnie lub w przyszłości przez SRB na rzecz instytucji kredytowych w ramach unii bankowej.
- (29) W ramach tworzenia SRM ustanowiono jednolity fundusz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji („SRF”). Jest on finansowany z wkładów pochodzących od banków, pobranych na szczeblu krajowym i zgromadzonych na szczeblu unijnym. Zgodnie z art. 74 rozporządzenia nr 806/2014 SRB może zawierać publiczne umowy finansowe na rzecz SRF dotyczące dodatkowych środków finansowych do wykorzystania w przypadku gdy składki *ex ante* i *ex post* nie wystarczają do pokrycia zobowiązań funduszu.
- (30) EFW powinien dysponować wystarczającymi środkami finansowymi, aby móc skutecznie wykonywać swoje obowiązki. Biorąc pod uwagę ograniczone zasoby własne Unii, członkowie EFW powinni zapewnić niezbędne środki w zamian za prawa określone w niniejszym rozporządzeniu. Powinno to znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednich ustaleniach dotyczących zarządzania i zasadach głosowania zapewniających członkom wystarczający nadzór nad wykorzystaniem przekazanych przez nich środków.
- (31) W świetle specyficznej struktury finansowej EFW prawa głosu każdego członka EFW powinny odzwierciedlać wagę jego indywidualnego wkładu finansowego do EFW. Podejmowanie decyzji w ramach organów zarządzających EFW powinno zatem odbywać się zgodnie z zasadami głosowania, które opierają się na dotychczasowych zasadach zawartych w Porozumieniu ustanawiającym EMS, w celu zapewnienia w jak największym stopniu ciągłości istniejących praktyk w zakresie głosowania.
- (32) W zakresie, w jakim państwa członkowskie, których walutą nie jest euro, uczestniczą w unii bankowej, ich przedstawiciele powinni brać udział w posiedzeniach Rady Gubernatorów w odniesieniu do wszystkich dyskusji dotyczących wykorzystania linii kredytowych lub gwarancji stanowiących wsparcie dla SRB.
- (33) Rada Gubernatorów i Rada Dyrektorów powinny mieć możliwość ustanowienia stałych komitetów, komitetów *ad hoc* lub organów pomocniczych, o ile uznają to za niezbędne lub stosowne na potrzeby zapewnienia doradztwa lub pomocy w ramach obowiązków pełnionych odpowiednio przez te organy lub przez Dyrektora Zarządzającego. Zasady dotyczące ich zadań, składu i sposobu funkcjonowania powinny zostać określone na szczeblu wewnętrznym. Takie komitety lub organy pomocnicze nie powinny mieć żadnych uprawnień decyzyjnych.
- (34) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem decyzje podejmowane w ramach EFW związane z polityką gospodarczą i charakteryzujące się znacznym stopniem swobody

decyzyjnej powinny być podejmowane wyłącznie za zgodą i na odpowiedzialność instytucji Unii. Zgodnie z kompetencjami zapisanymi w traktatach odnośnie do koordynacji polityk gospodarczych państw członkowskich oraz zgodnie z innymi aktami prawa wtórnego Unii, uprawnienia do zatwierdzania takich decyzji na podstawie art. 291 TFUE powinny zostać powierzone Radzie.

- (35) W odniesieniu do instrumentów mających na celu udzielanie członkom EFW pomocy stabilizacyjnej niniejsze rozporządzenie przyjmuje się na podstawie art. 352 TFUE jako niezbędny środek uzupełniający w odniesieniu do uprawnień określonych w postanowieniach traktatu odnoszących się do państw członkowskich, których walutą jest euro (art. 136 – 138 TFUE). Zgodnie z tymi postanowieniami w odniesieniu do środków przyjmowanych przez Radę w głosowaniu biorą udział jedynie członkowie reprezentujący państwa członkowskie, których walutą jest euro. W odniesieniu do tych instrumentów niniejsze rozporządzenie dotyczy wyłącznie wykorzystania zasobów udostępnionych przez państwa członkowskie, których walutą jest euro, wyłącznie na rzecz tych państw, z myślą o zapewnieniu stabilności strefy euro. W związku z tym w przypadku decyzji Rady mających na celu zatwierdzenie aktów, o których mowa w poprzednim motywie, głosy państw członkowskich spoza strefy euro powinny zostać zawieszane, a w głosowaniu powinni brać udział jedynie członkowie Rady reprezentujący państwa członkowskie, których walutą jest euro.
- (36) Należy ustanowić procedurę nadzwyczajną w Radzie w celu zatwierdzania lub zgłaszania sprzeciwu w odniesieniu do decyzji organów zarządzających EFW, w przypadkach gdy wymagane jest pilne udzielenie finansowej pomocy stabilizacyjnej na rzecz członków EFW. W takim przypadku przewodniczący Rady Gubernatorów powinien móc zwrócić się do Rady z wnioskiem o zatwierdzenie decyzji lub wyrażenie wobec niej sprzeciwu w terminie 24 godzin od momentu przekazania decyzji. Procedura nadzwyczajna może zostać wykorzystana do zatwierdzenia warunków finansowych i umów o pomocy finansowej w odniesieniu do wsparcia dla SRB z wykorzystaniem linii kredytowych lub gwarancji EFW.
- (37) Rada Gubernatorów powinna być uprawniona do przyjęcia regulaminu wewnętrznego dotyczącego praktycznych aspektów działalności EFW. Regulamin ten powinien zastąpić regulamin EMS oraz regulamin wewnętrzny Rady Gubernatorów i Rady Dyrektorów.
- (38) Zdolność udzielania pożyczek przez EFW nie powinna być mniejsza niż 500 000 mln EUR. Kwota ta odzwierciedla obecną zdolność udzielania pożyczek przez EMS. Rada Gubernatorów powinna być w stanie zwiększyć zdolność udzielania pożyczek, jeśli uzna, że taka zmiana jest właściwa w celu umożliwienia EFW realizacji jego celów i związanych z tym zadań. Ponieważ decyzja taka ma poważne skutki finansowe dla członków EFW, powinna ona zostać podjęta przez Radę Gubernatorów jednomyślnie. W odpowiednio uzasadnionych przypadkach Rada Gubernatorów może również tymczasowo zmniejszyć zdolność udzielania pożyczek, jeżeli jest to niezbędne w celu umożliwienia EFW pełnienia jego funkcji.
- (39) W fazie wstępnej pierwotny kapitał zakładowy EFW powinien odzwierciedlać kapitał zakładowy EMS. Państwa członkowskie, których walutą jest euro, powinny być jedynymi subskrybentami kapitału zakładowego EFW, który powinien wynosić 704 798,7 mln EUR i dzielić się na równe udziały. Odpowiedzialność każdego członka EFW powinna być ograniczona do wysokości jego wkładu do kapitału zakładowego. Członkowie EFW nie powinni odpowiadać za zobowiązania EFW. Budżet Unii nie powinien odpowiadać za koszty lub straty EFW.

- (40) Rada Gubernatorów powinna mieć możliwość dokonania podwyższenia pierwotnego kapitału zakładowego, jeżeli uzna, że takie podwyższenie jest właściwe na potrzeby umożliwienia EFW realizacji jego celów i zadań. Informacja o uzyskanym w ten sposób kapitale oraz podziale udziałów między członków EFW powinna zostać opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
- (41) Podobnie jak EMS, EFW powinien udzielać pomocy stabilizacyjnej swoim członkom w sytuacji, gdy zwykły dostęp do finansowania rynkowego jest utrudniony lub istnieje ryzyko, że stanie się on utrudniony.
- (42) EFW powinien uczestniczyć w negocjowaniu i podpisaniu protokołu ustaleń ze względu na wagę warunków związanych z pomocą finansową, na potrzeby ułatwienia spłaty pomocy finansowej udzielonej przez EFW.
- (43) Wachlarz instrumentów finansowych dostępnych obecnie na potrzeby EMS powinien być również dostępny dla EFW, co obejmuje możliwość udzielania ostrożnościowej pomocy finansowej, pomocy finansowej na potrzeby dokapitalizowania instytucji kredytowych w państwie będącym członkiem EFW, bezpośredniego dokapitalizowania instytucji kredytowych w państwie będącym członkiem EFW, udzielania pożyczek, a także nabywania obligacji członka EFW na rynkach pierwotnych i wtórnych.
- (44) Celem finansowej pomocy stabilizacyjnej w formie ostrożnościowej pomocy finansowej jest wspieranie rozsądnych strategii i zapobieganie sytuacjom kryzysowym, umożliwiając członkom EFW dostęp do pomocy udzielanej przez EFW jeszcze przed wystąpieniem znacznych trudności w pozyskiwaniu środków na rynkach finansowych. Ostrożnościowa pomoc finansowa ma na celu wspieranie członków EFW, w których nadal utrzymują się dobre warunki gospodarcze, w celu utrzymania ciągłości dostępu do finansowania rynkowego poprzez wzmocnienie wiarygodności ich wyników makroekonomicznych, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego zabezpieczenia.
- (45) Pomoc finansowa świadczona na rzecz członków EFW w formie pożyczki na potrzeby dokapitalizowania instytucji kredytowych będących beneficjentami powinna dotyczyć przypadków, gdy trudności finansowe lub gospodarcze są związane z sektorem finansowym, a nie bezpośrednio z polityką budżetową lub polityką strukturalną. W związku z tym pomoc finansowa na potrzeby dokapitalizowania instytucji finansowych powinna zostać przyznana członkowi EFW poza ramami programu dostosowań makroekonomicznych.
- (46) Instrument bezpośredniego dokapitalizowania instytucji kredytowych ma na celu zachowanie stabilności finansowej strefy euro jako takiej oraz jej państw członkowskich poprzez jego zastosowanie w szczególnych przypadkach wystąpienia poważnych trudności w sektorze finansowym członka EFW, którym nie można zaradzić bez narażania stabilności jego finansów publicznych ze względu na poważne ryzyko wystąpienia efektu domina między sektorem finansowym a budżetem państwa. Rozważenie stosowania tego instrumentu byłoby również możliwe, jeżeli inne rozwiązania mogłyby prowadzić do zagrożenia dla ciągłości dostępu członka EFW do rynku. Jeżeli wykorzystanie instrumentu będącego udzieloną przez EFW pożyczką na dokapitalizowanie instytucji finansowych nie jest możliwe, taka pomoc finansowa ma na celu ułatwienie wyeliminowania ryzyka wystąpienia efektu domina między sektorem finansowym a budżetem państwa poprzez umożliwienie bezpośredniego dokapitalizowywania instytucji, zmniejszając w ten sposób ryzyko wystąpienia

zjawiska błędnego koła na styku niestabilnego sektora finansowego i spadku wiarygodności kredytowej budżetu państwa.

- (47) Powinna istnieć możliwość świadczenia pomocy stabilizacyjnej w formie pożyczek w celu udzielenia pomocy członkom EFW o dużych potrzebach w zakresie finansowania, które utraciły w znacznej mierze dostęp do finansowania rynkowego, ponieważ albo nie mogą znaleźć kredytodawców, albo kredytodawcy mogą zapewniać finansowanie jedynie po zawyżonych cenach, co miałoby niekorzystny wpływ na stabilność finansów publicznych.
- (48) Podobnie jak pożyczki z EMS, przyszłe pożyczki z EFW oraz pozostałe do spłaty pożyczki z EMS powinny być uprzywilejowane w zbliżony sposób do pożyczek udzielanych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy („MFW”). Powinny one jednak mieć niższy stopień uprzywilejowania niż pożyczki z MFW. Uprzywilejowanie powinno istnieć od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
- (49) Aby członkowie EFW mogli utrzymać dostęp do rynku lub go odzyskać, EFW powinien móc nabywać na rynku pierwotnym obligacje lub inne dłużne papiery wartościowe emitowane przez członków EFW w ramach instrumentu wsparcia na rynku pierwotnym, oprócz zwykłych pożyczek w ramach programu dostosowań makroekonomicznych lub wykorzystania środków w ramach ostrożnościowego instrumentu pomocy finansowej.
- (50) EFW powinien mieć możliwość zakupu obligacji swojego członka na rynku wtórnym. Instrument wsparcia na rynku wtórnym powinien mieć na celu wspieranie sprawnego funkcjonowania rynków długu publicznego członków EFW w wyjątkowych sytuacjach, gdy brak płynności rynku zagraża stabilności finansowej, a jednocześnie występuje ryzyko doprowadzenia państwowych stóp procentowych do nie zrównoważonych poziomów i wystąpienia problemów z refinansowaniem w systemie bankowym danego członka EFW. Interwencja EFW na rynku wtórnym powinna umożliwiać mu pełnienie funkcji animatora rynku w sposób pozwalający zapewnić pewną płynność rynku długu i zachęcić inwestorów do dalszego udziału w finansowaniu członków EFW.
- (51) Państwa członkowskie, których walutą jest euro, powinny wspierać równorzędny status wierzyciela przysługujący EFW i innym państwom członkowskim udzielającym pożyczek dwustronnie, w koordynacji z EFW.
- (52) Niniejsze rozporządzenie nie powinno naruszać zobowiązania uzgodnionego między umawiającymi się stronami Porozumienia ustanawiającego EMS zgodnie z art. 12 ust. 3 tego Porozumienia, który stanowi, że klauzule wspólnego działania muszą zostać wpisane do wszystkich nowych rządowych papierów wartościowych strefy euro o zapadalności przekraczającej jeden rok, w sposób zapewniający ich identyczne skutki prawne.
- (53) Wsparcie na rzecz SRB udzielane z wykorzystaniem linii kredytowych lub gwarancji powinno być udostępniane w sytuacjach, gdy kwoty pobrane zgodnie z art. 70 rozporządzenia (UE) nr 806/2014 nie są wystarczające na pokrycie strat, kosztów lub innych wydatków poniesionych w wyniku wykorzystania SRF w związku z działaniami w ramach restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, a nadzwyczajne składki *ex post* przewidziane w art. 71 rozporządzenia (UE) nr 806/2014 nie są niezwłocznie dostępne.
- (54) W celu zapewnienia odpowiedniego równorzędnego traktowania w ramach unii bankowej, uczestniczące państwa członkowskie, których walutą nie jest euro, powinny

zapropnować SRB, równolegle do EFW, linie kredytowe lub gwarancje na warunkach równoważnych z warunkami oferowanymi przez EFW.

- (55) Inne państwa członkowskie spoza strefy euro powinny zapewnić linie kredytowe lub gwarancje, informując pozostałe państwa członkowskie, Komisję, EBC i Europejski Urząd Nadzoru Bankowego o swoim wniosku dotyczącym nawiązania bliskiej współpracy z EBC w zakresie wykonywania zadań powierzonych mu zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) nr 1024/2013, z zastrzeżeniem przyjęcia decyzji przez EBC.
- (56) Od dnia 1 stycznia 2024 r. zasoby SRF zostaną całkowicie uwspólnione. Rozporządzenie (UE) nr 806/2014 przewiduje, że począwszy od tej daty wszystkie banki w państwach członkowskich uczestniczących w unii bankowej mają dokonywać wpłat na SRF i wnosić nadzwyczajne wkłady *ex post* w celu spłaty pożyczek udzielonych przez osoby trzecie, zgodnie z kluczem określonym na podstawie ich wielkości i profilu ryzyka. Ponieważ wsparcie dla SRB ma na celu uzupełnienie zasobów SRF, ten sam klucz, zastosowany na szczeblu państw członkowskich, których walutą nie jest euro i które uczestniczą w unii bankowej i EFW, powinien stanowić podstawę do określenia odpowiednio ich zaangażowania w świadczenie wsparcia.
- (57) Rada Gubernatorów powinna przyjąć stosowne warunki finansowe dla ustanowienia mechanizmu ochronnego przez EFW. W celu zapewnienia ich odpowiedniego zaangażowania, EFW i uczestniczące państwa członkowskie, których walutą nie jest euro, powinny uzgodnić między sobą warunki finansowe związane z liniami kredytowymi lub gwarancjami, które mają zostać udzielone SRB, jak również stosowane ogólne pułapy, które powinny zostać skorygowane proporcjonalnie w przypadku przystąpienia do unii bankowej państwa członkowskiego, którego walutą nie jest euro.
- (58) Dyrektor Zarządzający powinien być uprawniony do podjęcia, w ciągu 12 godzin od otrzymania wniosku złożonego przez SRB, decyzji o wykorzystaniu linii kredytowej lub udzieleniu gwarancji na zobowiązania SRB.
- (59) W celu zapewnienia natychmiastowej dostępności dodatkowych środków finansowych dla SRF, SRB powinna mieć możliwość złożenia wniosku o wsparcie przed przyjęciem danego programu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Powinno to nastąpić w porozumieniu z Komisją, zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 18 rozporządzenia (UE) nr 806/2014. W przypadku decyzji związanych z systemami restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, decyzja Dyrektora Zarządzającego powinna wejść w życie dopiero po wejściu w życie programu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zgodnie z art. 18 tego rozporządzenia. Harmonogram składania wniosków i podejmowania decyzji nie powinien prowadzić do wydłużenia obowiązującego harmonogramu procedury restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zgodnie z art. 18 rozporządzenia (UE) nr 806/2014.
- (60) Decyzja Dyrektora Zarządzającego dotycząca wypłaty środków lub udzielenia gwarancji powinna być uzależniona jedynie od prowadzenia przez SRB działalności zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 806/2014, w tym obowiązującymi przepisami dotyczącymi umorzenia lub konwersji długu. Inne warunki nie powinny mieć zastosowania.
- (61) W celu zapewnienia, aby EFW był w dalszym ciągu w stanie świadczyć w razie potrzeby pomoc finansową na rzecz swoich członków, kwota dostępna do celów

wsparcia dla SRB powinna być objęta pułapem w wysokości 60 000 mln EUR. EFW powinien być jednak w stanie elastycznie reagować na nieprzewidziane potrzeby w zakresie finansowania wynikające z operacji restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. W związku z tym Rada Gubernatorów powinna mieć uprawnienia do odpowiedniego podwyższenia tego pułapu.

- (62) Wszelkie wsparcie finansowe świadczone na rzecz SRB przez EFW oraz wszelkie wsparcie finansowe pochodzące od uczestniczących państw członkowskich, których walutą nie jest euro, powinno zostać w pełni spłacone przez SRB z jej zasobów własnych, w tym z wkładów pochodzących z sektora.
- (63) Należy ustanowić odpowiednie przepisy w odniesieniu do budżetu EFW oraz wewnętrznego i zewnętrznego audytu jego sprawozdań finansowych. Sprawozdania finansowe EFW powinny zostać zbadane i poświadczone przez niezależnych audytorów zewnętrznych, ponieważ EFW jest podmiotem prowadzącym działalność na rynkach finansowych. Ponadto powinna istnieć niezależna Rada Audytorów, do której zadań powinno należeć sprawowanie kontroli i audyt sprawozdań finansowych EFW oraz zapewnienie zgodności, wykonania zadań i prawidłowego zarządzania EFW. Powinna ona również monitorować i dokonywać przeglądu procesów audytu wewnętrznego i zewnętrznego EFW.
- (64) Uprawnienia niezależnych audytorów zewnętrznych oraz Rady Audytorów nie mają wpływu na uprawnienia Europejskiego Trybunału Obrachunkowego zgodnie z art. 287 TFUE.
- (65) Do EFW stosuje się Protokół nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej dołączony do TUE i TFUE. Przewodniczący Rady Gubernatorów, a w szczególności Gubernatorzy, zastępcy Gubernatorów, Dyrektorzy i zastępcy Dyrektorów powinni, jako przedstawiciele członków EFW, korzystać z przywilejów i immunitetów przyznanych na mocy art. 10 tego protokołu.
- (66) Aby umożliwić EFW wypełnianie zadań wykonywanych obecnie przez EMS, jak również jego nowych zadań, powinno określić się środki przejściowe, w szczególności w odniesieniu do Dyrektora Zarządzającego, Zarządu i członków personelu, którzy są obecnie zatrudnieni na podstawie umowy z EMS. Powinno to obejmować także obywateli państw trzecich, którzy są obecnie zatrudnieni przez EMS. Istniejące ustalenia umowne powinny w dalszym ciągu mieć zastosowanie do członków personelu zatrudnionych przez EMS przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia. Po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia pracownicy rozpoczynający pracę w EFW podlegają regulaminowi pracowniczemu, warunkom zatrudnienia innych pracowników oraz zasadom ich stosowania.
- (67) W celu zachowania poufności działań podejmowanych przez EFW, członkowie jego organów zarządzających i jego personelu, w tym pracownicy zatrudnieni w drodze wymiany lub oddelegowani przez członków EFW w celu wykonywania zadań EFW, powinni podlegać wymogom dotyczącym zachowania tajemnicy służbowej, również po zaprzestaniu pełnienia swoich funkcji. W tym celu powinien zostać opracowany kodeks postępowania.
- (68) Obowiązek zachowania poufności powinien mieć również zastosowanie do obserwatorów zapraszanych na posiedzenia Rady Gubernatorów oraz uczestników takich spotkań pochodzących z państw członkowskich, których walutą nie jest euro. Na potrzeby wykonywania zadań powierzonych mu na mocy niniejszego rozporządzenia, EFW powinien być upoważniony, z zastrzeżeniem spełnienia

odpowiednich warunków, do wymiany informacji ze swoimi członkami, innymi instytucjami i organami Unii, jak również z niektórymi organami krajowymi.

- (69) Na potrzeby realizacji swoich celów EFW powinien współpracować z instytucjami Unii i innymi organami, urzędami lub agencjami, a także z państwami trzecimi, które świadczą pomoc finansową na rzecz członka EFW. EFW powinien być również uprawniony do współpracy z organizacjami międzynarodowymi lub podmiotami posiadającymi szczególne kompetencje w dziedzinach związanych z działalnością EFW. Obejmuje to między innymi MFW i banki centralne.
- (70) EFW powinien podlegać unijnym przepisom dotyczącym publicznego dostępu do dokumentów. Przy dokonywaniu oceny przesłanek odmowy dostępu do dokumentu zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁵ EFW powinien należycie uwzględniać potrzebę ochrony poufności czynności podejmowanych przez Radę Gubernatorów, Radę Dyrektorów, wszelkie odpowiednie komitety, Zarząd i Radę Audytorów, wewnętrznej sytuacji finansowej EFW oraz stabilności systemu finansowego strefy euro, członka EFW lub uczestniczącego państwa członkowskiego zgodnie z definicją zawartą w art. 2 rozporządzenia Rady (UE) nr 1024/2013, a także międzynarodowych stosunków finansowych, walutowych lub gospodarczych.
- (71) EFW mógłby w przyszłości obsługiwać nowe instrumenty finansowe, np. w celu wspierania inicjatyw politycznych związanych z utworzeniem mechanizmu stabilizacyjnego. Przewiduje się mechanizm stabilizacyjny wykorzystywany w przypadku dużych wstrząsów asymetrycznych. W tym celu uruchomiłby on w trybie pilnym środki antycykliczne w sposób automatyczny, z zastrzeżeniem spełnienia określonych z wyprzedzeniem kryteriów kwalifikowalności. EFW mógłby wesprzeć wdrażanie takiego mechanizmu poprzez organizowanie i udostępnianie wszelkiego niezbędnego finansowania rynkowego związanego z uruchomieniem tego mechanizmu.
- (72) Możliwą formą takiego wsparcia udzielanego przez EFW na rzecz mechanizmu stabilizacyjnego byłoby udzielanie pożyczek członkowi EFW będącemu beneficjentem mechanizmu stabilizacyjnego, po jego uruchomieniu. EFW może udzielać pożyczek w sposób bezwarunkowy, gdy uruchomienie mechanizmu stabilizacyjnego byłoby uzależnione od spełnienia z góry ustalonych kryteriów kwalifikowalności,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

CZEŚĆ I

EUROPEJSKI FUNDUSZ WALUTOWY

Art. 1

Ustanowienie

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia Europejski Fundusz Walutowy („EFW”).

²⁵ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43).

2. Statut EFW został określony w załączniku do niniejszego rozporządzenia i stanowi jego integralną część.

Art. 2

Następstwo prawne i zastąpienie Europejskiego Mechanizmu Stabilności

1. EFW jest następcą prawnym Europejskiego Mechanizmu Stabilności („EMS”) i go zastępuje, w tym w odniesieniu do jego sytuacji prawnej oraz wszystkich jego praw i obowiązków. Proces ten zostanie zakończony w momencie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia lub za zgodą Europejskiego Mechanizmu Stabilności, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza.

2. Wszystkie obecne mianowania i mandaty EMS zostają utrzymane w mocy w ramach EFW przez pozostały okres trwania kadencji.

CZEŚĆ II

ROLA RADY I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Tytuł I

Rola Rady

Art. 3

Rola Rady

1. Decyzje podejmowane przez Radę Gubernatorów na podstawie art. 8 ust. 6, art. 9 ust. 1, art. 10, art. 11 ust. 4, art. 11 ust. 5, art. 11 ust. 6, art. 13 ust. 2, art. 13 ust. 4, art. 14 ust. 1, art. 14 ust. 2, art. 15 ust. 1, art. 15 ust. 2, art. 19 ust. 1, art. 19 ust. 4, art. 16 ust. 1, art. 16 ust. 2, art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1, art. 18 ust. 3, art. 22 ust. 4, art. 22 ust. 5 i art. 23 ust. 1 Statutu EFW, decyzje podejmowane przez Radę Gubernatorów w odniesieniu do umów w sprawie instrumentu pomocy finansowej zgodnie z art. 13 ust. 3 Statutu EFW, a także decyzje podejmowane przez Radę Dyrektorów na podstawie art. 9 ust. 2, art. 14 ust. 4, art. 15 ust. 4, art. 19 ust. 5, art. 16 ust. 4, art. 17 ust. 4, art. 18 ust. 5 i art. 23 ust. 3 Statutu EFW są przekazywane Radzie niezwłocznie po ich przyjęciu, wraz z uzasadnieniem. Mogą one wejść w życie jedynie wówczas, gdy zostaną zatwierdzone przez Radę.

2. W przypadku gdy okoliczności wymagają natychmiastowego udzielania pomocy stabilizacyjnej konkretnemu państwu będącemu członkiem EFW zgodnie z art. 16, decyzje mogą być podejmowane w drodze procedury nadzwyczajnej. W takim przypadku decyzja podjęta przez Radę Gubernatorów lub Radę Dyrektorów jest przekazywana Radzie niezwłocznie po jej przyjęciu, wraz z uzasadnieniem. Na wniosek przewodniczącego Rada przeprowadza dyskusję na temat decyzji w ciągu 24 godzin od jej przekazania. Rada może wyrazić sprzeciw wobec decyzji. W przypadku wyrażenia sprzeciwu Rada może przyjąć inną decyzję w sprawie bądź skierować sprawę z powrotem do Rady Gubernatorów w celu podjęcia innej decyzji.

Procedura nadzwyczajna może być również stosowana przez Radę Gubernatorów do podjęcia decyzji zgodnie z art. 22 ust. 4 oraz ust. 5 i art. 23 ust. 1.

3. Rada podaje przyczyny wykonania uprawnień, o których mowa w ust. 1, w przypadku niezatwierdzenia decyzji lub wykonania uprawnień, o których mowa w ust. 2, w przypadku wyrażenia sprzeciwu wobec decyzji. We wszelkich nowych decyzjach podjętych przez Radę

Gubernatorów lub Radę Dyrektorów należy uwzględnić uzasadnienie przedstawione przez Radę.

4. W przypadku podjęcia przez Radę działań zgodnie z ust. 1 lub ust. 2, z wyjątkiem decyzji podjętych na podstawie art. 22 – 23 Statutu, głosy członków Rady reprezentujących państwa członkowskie, których walutą nie jest euro, zostają zawieszane. Większość kwalifikowaną określa się zgodnie z art. 238 ust. 3 TFUE. Przewodniczący Rady Gubernatorów może uczestniczyć w posiedzeniach Rady.

Art. 4

Publikacja

Decyzje podejmowane przez Radę Gubernatorów i zatwierdzone przez Radę zgodnie z art. 3 ust. 1 są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Tytuł II

Rozliczalność

Art. 5

Rozliczalność wobec Parlamentu Europejskiego i Rady

1. EFW odpowiada za wykonywanie swoich zadań przed Parlamentem Europejskim i Radą.
2. EFW przedstawia corocznie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji sprawozdanie w sprawie wykonania jego zadań, wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym oraz sprawozdaniem finansowym. Dyrektor Zarządzający przedkłada te dokumenty Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, przy czym każda z tych instytucji może na ich podstawie przeprowadzić ogólną debatę.
3. Dyrektor Zarządzający może, na wniosek Parlamentu Europejskiego lub z inicjatywy własnej, być wysłuchany przez właściwe komisje Parlamentu Europejskiego na temat wykonania zadań EFW.
4. EFW odpowiada ustnie lub pisemnie na pytania skierowane przez Parlament Europejski lub Radę, zgodnie z własnymi procedurami.
5. Dyrektor Zarządzający przeprowadza, na wniosek, poufne dyskusje przy drzwiach zamkniętych z przewodniczącym i wiceprzewodniczącymi właściwych komisji Parlamentu Europejskiego w sprawie zadań EFW, w tym oceny skutków społecznych, realizacji finansowej pomocy stabilizacyjnej i udostępniania linii kredytowych lub ustanowienia gwarancji stanowiących wsparcie dla SRB. Pomiędzy Parlamentem Europejskim i EFW zawarta zostanie umowa zawierająca szczegółowe ustalenia dotyczące organizacji takich dyskusji na potrzeby zapewnienia pełnej poufności.

Art. 6

Rozliczalność wobec parlamentów narodowych

1. Przedkładając sprawozdanie przewidziane w art. 5 ust. 2, EFW przekazuje je jednocześnie bezpośrednio parlamentom narodowym państw będących jego członkami oraz uczestniczących państw członkowskich, określonych w art. 2 rozporządzenia (UE)

nr 1024/2013. Parlamenti narodowe mogą kierować uzasadnione uwagi na temat tego sprawozdania do EFW.

2. Parlamenti narodowe państw członkowskich, o których mowa w ust. 1, mogą zwracać się do EFW o udzielenie pisemnej odpowiedzi na wszelkie uwagi lub zapytania przedłożone przez nie w odniesieniu do zadań EFW.

3. Parlament narodowy państwa będącego członkiem EFW może poprosić Dyrektora Zarządzającego do udziału w wymianie poglądów na temat postępów w zakresie realizacji finansowej pomocy stabilizacyjnej.

CZEŚĆ III PRZEPISY KOŃCOWE

Art. 7

Odesłania w prawie Unii

Zawarte w aktach prawnych Unii odesłania do Europejskiego Mechanizmu Stabilności lub EMS należy odczytywać jako odesłania do Europejskiego Funduszu Walutowego lub EFW.

Art. 8

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*